

ҚОЛДАНУШЫЛАР НАЗАРЫНА!

Қазақстан Республикасының 2005.11.22. N 90 Заңымен енгізілген өзгерістер әртүрлі уақытта қолданысқа енгізілген (2-бапты қараңыз). Қажет болған жағдайда "Заң" Деректер базасының 5 версиясының алдыңғы редакцияларын қараңыз.

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

- 1) айрықша құқық - өнеркәсіптік меншік объектісін өз қалауы бойынша кез келген әдіспен пайдалануға патент иеленушінің мүліктік құқығы;
- 2) бюллетень - өнеркәсіптік меншік объектілерін қорғау мәселелері жөніндегі ресми мерзімдік басылым;
- 2-1) еуразиялық өтінім - 1994 жылғы 9 қыркүйектегі Еуразиялық патент конвенциясына сәйкес берілген өтінім;
- 3) зияткерлік меншік объектілері - зияткерлік қызмет нәтижелері және азаматтық айналымға қатысушыларды, тауарларды, жұмыстарды және қызмет көрсетулерді дараландыру құралдары;
- 4) қорғау құжаттары - осы Заңға сәйкес берілген өнертабыстарға инновациялық патенттер мен патенттер, өнеркәсіптік үлгілер мен пайдалы модельдерге патенттер;
- 5) қызметтік өнертабыс - қызметкердің өз қызметтік міндеттерін немесе жұмыс берушінің нақты тапсырмасын орындау кезінде жасаған өнеркәсіптік меншік объектілері;
- 6) лицензиялық шарт - патент иеленуші (лицензиар) басқа тарапқа (лицензиатқа) өнеркәсіптік меншік объектісін белгілі бір түрде уақытша пайдалану құқығын беру шарты;
- 7) өнеркәсіптік меншік объектілері - өнертабыстар, пайдалы модельдер және өнеркәсіптік үлгілер;
- 8) Париж конвенциясы - кейінгі өзгерістерімен және толықтыруларымен бірге 1883 жылғы 20 наурыздағы өнеркәсіптік меншікті қорғау жөніндегі Париж конвенциясы;
- 9) патент иеленуші - қорғау құжатының иесі;
- 10) патентке қабілеттілік шарттары - өнеркәсіптік меншік объектілеріне құқықтық қорғауды берудің осы Заңда көзделген шарттары;
- 11) патенттелген өнеркәсіптік меншік объектілері - қорғау құжаттары берілген өнеркәсіптік меншік объектілері;
- 12) патенттік сенім білдірілген өкілдер - жеке және заңды тұлғалардың уәкілетті орган мен сараптама жасау ұйымы алдындағы өкілдігіне Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құқық берілген Қазақстан Республикасының азаматтары;
- 13) халықаралық өтінім - 1970 жылғы 19 маусымдағы Патенттік кооперация туралы шартқа сәйкес берілген өтінім.

Ескерту. 1-бап жаңа редакцияда - Қазақстан Республикасының 2007.03.02. N 237 Заңымен; өзгеріс енгізілді - ҚР 2012.07.10 N 34-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

2-бап. Патент заңы реттейтін қатынастар

1. Осы Заңмен өнеркәсіптік меншік объектілерін жасауға, құқықтық қорғау мен пайдалануға байланысты мүліктік, сондай-ақ оларға байланысты жеке мүліктік емес қатынастар реттеледі.

2. Интеллектуалдық меншіктің өзге объектілерін (селекциялық жетістіктер, интегралдық микротәсім топологиялары, тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары, тауар шығарылатын жерлердің атаулары және басқалар) қорғау өзге заң актілерімен реттеледі.

3-бап. Осы Заңның қолданылу аясы

1. Осы Заңның ережелері қорғау құжаттарын уәкілетті орган берген өнеркәсіптік меншік объектілеріне, сондай-ақ Қазақстан Республикасы қатысатын халықаралық шарттар негізінде патенттер берілген өнеркәсіптік меншік объектілеріне қолданылады.

2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше ережелер белгіленсе, халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

Ескерту. 3-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

4-бап. Өнертабыстарды, пайдалы модельдерді және өнеркәсіптік үлгілерді қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган

1. Өнертабыстарды, пайдалы модельдерді және өнеркәсіптік үлгілерді қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган (бұдан әрі - уәкілетті орган) - Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын және өнертабыстарды, пайдалы модельдерді, өнеркәсіптік үлгілерді қорғау саласындағы мемлекеттік реттеуді жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2. Уәкілетті органның құзыретіне:

1) өнертабыстарды, пайдалы модельдерді және өнеркәсіптік үлгілерді құқықтық қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысу;

2) өнертабыстарға, пайдалы модельдерге және өнеркәсіптік үлгілерге қорғау құжаттарын беру;

3) өнеркәсіптік меншік объектісін пайдаланушы жеке және заңды тұлғалардың қызметіне бақылау;

4) хаттамаларды жазу және әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарау, әкімшілік жазалар қолдану;

5) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыру жатады.

Ескерту. 4-бап жаңа редакцияда - ҚР 2004.07.09 N 586, өзгеріс енгізілді - 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

4-1-бап. Өнертабыстарды, пайдалы модельдерді, өнеркәсіптік үлгілерді қорғау саласындағы мемлекеттік монополия

1. Белгіленген мерзімнен кейін конвенциялық басымдықты сұрата отырып өтінімдер қабылдауды; халықаралық өтінімді ұлттық фазаға ауыстыруды; формальды сараптама жүргізуді; формуланың әрбір тәуелсіз тармағына мәні бойынша біреуден артық қосымша сараптама жүргізуді; сараптаманың сауалына жауаптарды және төлемақыларды ұсынудың мерзімдерін ұзартуды және қалпына келтіруді; өнертабысқа немесе пайдалы модельге өтінімді қайта өзгертуді; өтінімді өтініш берушінің қатысуымен қарауды; өтінім құжаттарының қазақ тіліне немесе орыс тіліне аудармасының ұсынылу мерзімін ұзартуды, сұратылатын құжаттарды ұсыну мерзімдерін әрбір айға белгіленген мерзімі аяқталған күннен бастап он екі айға дейін ұзартуды, өтініш берушінің аударманы ұсыну бойынша өткізіп алған мерзімін қалпына келтіруді;

өтінім материалдарына, қорғау құжатына, өнертабыстардың, пайдалы модельдердің, өнеркәсіптік үлгілердің мемлекеттік тізіліміне өзгерістер енгізуді; бір үлгідегі өзгерістер енгізуді; халықаралық және еуразиялық өтінімдерді өңдеуді, тексеруді және салып жіберуді; өнертабыстың, пайдалы модельдің және өнеркәсіптік үлгінің патентке қабілеттілігін бағалау мақсатында техника деңгейін айқындау үшін ақпараттық іздестіру жүргізуді; автордың куәлігін, қосымшаларды және олардың телнұсқаларын беруді; қорғау құжатының қолданылу мерзімін күшінде ұстап тұруды, ұзартуды, қалпына келтіруді және қорғау құжатын күшінде ұстап тұру, ұзарту немесе қалпына келтіру туралы мәліметтерді жариялауды; бір және бір топ өнеркәсіптік меншік объектісіне қатысты кешенді кәсіпкерлік лицензия беру туралы шарттың сараптамасын тіркеуге өтінім қабылдауды; шарттарды тіркеу туралы мәліметтерді жариялауды; қосымша келісімдерге сараптама жүргізуді; ашық лицензия беруге өтінім қабылдауды; өнертабыстардың, пайдалы модельдердің, өнеркәсіптік үлгілердің мемлекеттік тізілімінен үзінді көшірмелер ұсынуды; патенттік құжаттаманы (нөмірленген немесе атауы жазылған) іздестіруді; баспа және электрондық басылымдарды өткізуді және жариялауды; техника объектілері мен технологияларды патенттік тазалығы тұрғысынан зерттеуді; техника деңгейінің даму үрдістерін зерттеуді және талдауды; ғылыми зерттеулерді патенттік-құқықтық талдауды, кепіл шартына сараптама жүргізуді қоса алғанда, өнертабыстарға, пайдалы модельдер мен өнеркәсіптік үлгілерге өтінімдер қабылдау және өтінімдерге сараптама жүргізу, қорғау құжатын беруге құжаттар дайындау, қорғау құжатын беру туралы мәліметтерді жариялау, қорғау құжатын күшінде ұстап тұру жөніндегі функцияларды жүзеге асыру, қорғау құжаттарын басқаға беру және оларды алуға құқықты басқаға беру туралы шарттарға, лицензиялық (қосалқы лицензиялық) шарттарға сараптама жүргізу, өнертабыстардың, пайдалы модельдердің, өнеркәсіптік үлгілердің мемлекеттік тізілімін жүргізу жөніндегі қызмет мемлекеттік монополияға жатады және оны Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған сараптама ұйымы жүзеге асырады.

2. Сараптама ұйымының қызметімен технологиялық байланысты қызметке:

1) өтінімнің (басым құжаттың) көшірмелерін, өтінім материалдарының көшірмелерін, қарсы қойылған құжаттардың көшірмелерін дайындау, қорғау құжаттары жөнінде анықтамалар, статистикалық мәліметтер ұсыну;

2) төлемдерді қайта есепке алу және растау жатады.

3. Мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және (немесе) өткізетін тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағаларын Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді.

Ескерту. 1-тарау 4-1-баппен толықтырылды - ҚР 2004.07.09 N 586 Заңымен, жаңа редакцияда - ҚР 2012.07.10 N 34-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5-бап. Өнеркәсіптік меншік объектілерін құқықтық қорғау

1. Өнертабысқа құқық инновациялық патентпен немесе патентпен, ал пайдалы модель мен өнеркәсіптік үлгіге - патентпен қорғалады.

2. Өнертабысқа инновациялық патент өнертабысқа инновациялық патент беруге өтінімге сараптама жүргізілгеннен кейін беріледі. Пайдалы модельге патент пайдалы модельге патент беруге өтінімге жүргізілген сараптаманың нәтижесі бойынша беріледі.

Өнертабысқа және өнеркәсіптік үлгіге патент өтінімге ресми сараптама және мәні бойынша сараптама жүргізілгеннен кейін беріледі.

Инновациялық патент пен патент өнеркәсіптік меншік объектісіне басымдықты, авторлықты және ерекше құқықты куәландырады. Инновациялық патент өтінім берушіге

дүниежүзілік жаңалыққа және өнертабыстық деңгейге қатысты тәуекелімен және жауапкершілігімен беріледі.

3. Өнертабысқа инновациялық патент өтінім келіп түскен күннен бастап үш жыл бойы күшін сақтайды, патент иеленушісінің өтініші бойынша оның қолданылу мерзімі ұзартылуы мүмкін, бірақ ол екі жылдан аспауы керек.

Өнертабысқа патент өтінім берілген күннен бастап жиырма жыл бойы күшін сақтайды.

Заңдарға сәйкес пайдаланылуы үшін құзыретті органның рұқсаты талап етілетін өнертабыс патентінің қолданылу мерзімі патент иеленушісінің өтініші бойынша ұзартылуы мүмкін, бірақ ол бес жылдан аспауы керек.

Пайдалы модельге патент өтінім берілген күннен бастап бес жыл бойы күшін сақтайды, патент иеленушісінің өтініші бойынша оның қолданылу мерзімі ұзартылуы мүмкін, бірақ ол үш жылдан аспауы керек.

Өнеркәсіптік үлгіге патент өтінім берілген күннен бастап он бес жыл бойы күшін сақтайды, патент иеленушісінің өтініші бойынша оның қолданылу мерзімі ұзартылуы мүмкін, бірақ ол бес жылдан аспауы керек.

Инновациялық патенттің және өнертабысқа патенттің, пайдалы модель мен өнеркәсіптік үлгіге патенттің қолданылу мерзімін ұзарту тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

4. Өнертабыс пен пайдалы модельге қорғау құжатымен берілетін құқық қорғау көлемі олардың формуласымен, ал өнеркәсіптік үлгіге патентпен берілетін құқық қорғау көлемі бұйымның (макеттің) кескіндерінде ұсынылған және өнеркәсіптік үлгінің елеулі белгілерінің тізбесінде келтірілген оның елеулі белгілерінің жиынтығымен анықталады. Өнертабыс формуласына, пайдалы модельге түсінік беру үшін сипаттамалар мен сызбалар пайдаланылуы мүмкін.

Өнімдер алу әдісіне берілген қорғау құжатының күші тікелей осы әдіспен алынған өнімге де қолданылады.

Егер өзгеше дәлелденбесе, бұл орайда жаңа өнім қорғау әдісімен алынған болып есептеледі.

5. Қорғау құжатын алу құқығы, өтінімді тіркеуден туындайтын құқықтар, қорғау құжатын иелену құқығы және қорғау құжатынан туындайтын құқықтар тұтас немесе ішінара басқа адамға берілуі мүмкін.

6. Осы Заңға сәйкес мемлекет құпия деп таныған өнеркәсіптік меншік объектілеріне құқықтық қорғау берілмейді. Өнеркәсіптік меншіктің құпия объектілерін пайдалану тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

Ескерту. 5-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

2-тарау. Өнеркәсіптік меншік объектілерінің патентке қабілеттілігінің талаптары

6-бап. Өнертабыстың патентке қабілеттілігінің талаптары

1. Егер жаңа, өнертабыстық деңгейге жеткен әрі өнеркәсіпте қолдануға жарамды болса, өнертабысқа құқықтық қорғау берілуді.

Егер ол техника деңгейі туралы мәліметтерде белгісіз болса, өнертабыс жаңа болып табылады.

Егер маман үшін ол техника деңгейі туралы мәліметтерден айқын кездеспейтін болса, өнертабыс өнертабыстық деңгейде болады.

Техника деңгейі туралы мәліметтер өнертабыс басымдық алған күнге дейін дүние жүзінде жалпы жұртқа мәлім болған кез келген мәліметтерді қамтиды.

Өнертабыстың жаңалығын анықтаған кезде техникалық деңгейі туралы мәліметтерге бұрынырақтағы басымдықтары болған жағдайларда өнертабыстар мен пайдалы модельдерге

(қайтып алынғандардан басқасы) Қазақстан Республикасында берілген өтінімдер және Қазақстан Республикасында патенттелген өнертабыстар мен пайдалы модельдер кіреді.

Егер өнеркәсіпте, ауыл шаруашылығында, денсаулық сақтауда және қызметтің басқа да салаларында пайдалануға болса, өнертабыс өнеркәсіпте қолдануға жарамды деп табылады.

2. Өнімге (құрылғыға, затқа, микроорганизмнің штаммына, өсімдіктер немесе хайуанаттар клеткаларының көбеюіне), әдіске (материалдық объектімен іс-әрекетті материалдық құралдардың көмегімен жүзеге асыру процесіне), сондай-ақ белгілі өнімді немесе әдісті жаңа мақсатта немесе жаңа өнімді белгілі бір мақсатта қолдануға жататын кез келген саладағы техникалық шешімдер өнертабыс ретінде қорғалады.

3. Мыналар:

- 1) жаңалықтар, ғылыми теориялар және математикалық әдістер;
- 2) шаруашылықты ұйымдастыру және басқару әдістері;
- 3) шартты белгілер, кестелер, ережелер;
- 4) ақыл-ой операцияларын орындау, ойындарды жүргізу ережелері мен әдістері;
- 5) есептегіш машиналарға арналған бағдарламалар мен алгоритмдердің өзі;
- 6) ғимараттар, үйлер, аумақтар жоспарларының жобалары мен тәсілдері;
- 7) бұйымдардың тек сыртқы түріне қатысты ұсыныстар;
- 8) қоғамдық тәртіпке, ізгілік пен мораль қағидаттарына қайшы келетін ұсыныстар өнертабыстар деп танылмайды.

4. Париж конвенциясына қатысушы мемлекет аумағында ұйымдастырылған, ресми немесе ресми деп танылған халықаралық көрмеде өнертабыстың экспонат ретінде көрсетілуін қоса алғанда, өнертабысқа қатысты ақпаратты арыз берушінің (автордың) немесе одан бұл ақпаратты тікелей немесе жанама түрде алған кез келген адамның көпшілікке жария етуі, өнертабысқа өтінім ол ашылған немесе көрмеге қойылған күннен бастап алты айдан кешіктірмей берілген болса өнертабыстың патентке қабілеттілігіне әсер ететін мән-жай деп танылмайды. Бұл орайда осы фактіні дәлелдеу міндеті арыз берушіге жүктеледі.

Ескерту. 6-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

7-бап. Пайдалы модельдің патентке қабілеттілік талаптары

1. Өндіріс құрал-жабдықтары мен тұтыну заттарын, сондай-ақ олардың құрамдас бөліктерін (құрылғысын) конструкциялық орындау пайдалы модельдерге жатады.

Егер жаңа және өнеркәсіпте қолдануға болса, пайдалы модельге құқықтық қорғау беріледі.

Егер елеулі белгілерінің жиынтығы техника деңгейі туралы мәліметтерден белгісіз болса, пайдалы модель жаңа болып табылады.

Техника деңгейі туралы мәліметтер пайдалы модельге басымдық берілген күнге дейін жұртқа мәлім болған, арыз беріліп отырған пайдалы модель мақсаттас құралдар туралы дүние жүзінде жарияланған мәліметтерді, олардың Қазақстан Республикасында қолданылуы, сондай-ақ олардың неғұрлым бұрынырақта басымдығы болған жағдайларда Қазақстан Республикасына басқа адамдардың пайдалы модельдерге және өнертабыстарға (қайтарып алынғаннан басқа) берген өтінімдері және Қазақстан Республикасында патенттелген пайдалы модельдер мен осы бағыттағы өнертабыстар туралы мәліметтерді қамтиды.

Егер іс жүзінде пайдалануға жарайтын болса, пайдалы модель өнеркәсіпте қолдануға жарамды болып табылады.

2. Париж конвенциясына қатысушы мемлекет аумағында ұйымдастырылған, ресми немесе ресми деп танылған халықаралық көрмеде пайдалы модельдің экспонат ретінде

көрсетілуін қоса алғанда, пайдалы модельге қатысты ақпаратты арыз берушінің (автордың) немесе одан бұл ақпаратты тікелей немесе жанама түрде алған кез келген адамның көпшілікке жария етуі пайдалы модельге өтінім ақпарат жария болған күннен бастап алты айдан кешіктірмей берілген болса пайдалы модельдің жаңалығына әсер ететін мән-жай деп танылмайды. Бұл орайда осы фактіні дәлелдеу міндеті арыз берушіге жүктеледі.

3. Осы Заңның 6-бабының 3-тармағында аталған объектілерге қатысты шешімдер пайдалы модельдер ретінде қорғалмайды.

8-бап. Өнеркәсіптік үлгінің патентке қабілеттілік талаптары

1. Бұйымның сыртқы түрін айқындайтын көркемдік-конструкторлық шешім өнеркәсіптік үлгіге жатады. Егер өнеркәсіптік үлгі жаңа, бірегей болса, оған құқықтық қорғау беріледі.

2. Мынадай шешімдер:

1) бұйымдардың тек қана техникалық міндеттеріне негізделсе;

2) сәулет объектілерінің (шағын сәулет нысандарын қоспағанда), өнеркәсіптік, гидротехникалық және басқа да тұрақты ғимараттардың;

3) алып тасталды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

4) сұйық, газ түріндегі, сусыма немесе сол сияқты заттардан тұратын тұрақсыз нысандағы объектілердің;

5) қоғамдық мүдделерге, адамгершілік пен мораль принциптеріне қайшы келетін бұйымдардың шешімдері өнеркәсіптік үлгілер болып танылмайды.

Париж конвенциясына қатысушы мемлекеттер аумағында ұйымдастырылған, ресми немесе ресми деп танылған халықаралық көрмеде өнеркәсіптік үлгінің экспонат ретінде көрсетілуін қоса алғанда, өнеркәсіптік үлгіге қатысты ақпаратты арыз берушінің (автордың) немесе осы ақпаратты алған кез келген адамның көпшілікке жария етуі өнеркәсіптік үлгіге өтінім ол ашылған немесе көрмеге қойылған күннен бастап алты айдан кешіктірмей берілген болса, өнеркәсіптік үлгінің патентке қабілеттілігіне әсер ететін мән-жай деп танылмайды. Бұл орайда осы фактіні дәлелдеу міндеті арыз берушіге жүктеледі.

Ескерту. 8-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

3-тарау. Авторлар мен патент иеленушілер

9-бап. Өнеркәсіптік меншік объектісінің авторы

1. Өнеркәсіптік меншік объектісін шығармашылық еңбегімен жасаған жеке адам оның авторы деп танылады.

2. Егер өнеркәсіптік меншік объектісін жасауға бірнеше жеке адам қатысса, олардың бәрі оның авторы (қосалқы авторы) болып есептеледі.

Қосалқы авторлардың тиесілі құқықтарды пайдалану тәртібі олардың арасындағы келісіммен белгіленеді.

Өнеркәсіптік меншік объектісін жасауға өзінің шығармашылық үлесін қоспаған, авторға тек техникалық, ұйымдық немесе материалдық көмек көрсеткен, не оған құқықты ресімдеуге және оны пайдалануға ғана жәрдемдескен жеке адам автор деп танылмайды.

3. Авторлық құқық айыруға болмайтын жеке құқық болып табылады және мерзімсіз қорғалады.

4. Егер Қазақстан Республикасында қорғалатын тауар таңбаларына үшінші адамның құқықтары бұзылмаса, автордың өнеркәсіптік меншік объектісіне өз атын немесе арнаулы атау беруге құқығы бар.

5. Неғұрлым маңызды және кең пайдаланылатын өнертабыстардың авторлары «Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген өнертапқышы» атағын беруге ұсынылуы

мүмкін. «Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген өнертапқышы» атағын беру қағидаларын Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

Ескерту. 9-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

10-бап. Патент иеленуші

1. Қорғау құжаты:

- 1) өнеркәсіптік меншік объектісінің авторына (авторларына);
- 2) осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайларда жұмыс берушіге;
- 3) олардың құқықтық мирасқорына (құқықтық мирасқорларына), оның ішінде беру тәртібімен тиісті құқықты алған адамға (адамдарға);
- 4) бір-бірімен келісімдері болған жағдайда осы тармақта көзделген адамдарға бірге беріледі.

2. Егер жұмыс беруші мен қызметкер арасындағы шартта өзгеше көзделмесе, қызметтік өнертабысқа қорғау құжаттарының құқықтары жұмыс берушіге тиесілі болады.

3. Егер жұмыс беруші мен автор арасындағы шартта өзгеше көзделмесе, автордың өзінің қызметтік міндеттерін орындауға немесе жұмыс берушіден алған нақты тапсырмаға байланысты емес, бірақ жұмыс берушінің ақпаратын, сондай-ақ материалдық, техникалық және өзге де құралдарын пайдалана отырып жасаған өнертабысына қорғау құжатын алу құқығы авторға тиесілі болады.

Егер қызметтік өнертабыс құрамына осы жұмыс берушінің қызметкері болып табылмайтын адам кіретін бірнеше адамның бірлескен шығармашылық еңбегімен жасалса, осы адамның көрсетілген қызметтік өнертабысқа қатысты құқықтары оның аталған жұмыс берушімен және басқа да авторлармен жасасатын шартында анықталады.

Егер қызметтік өнертабыстарды шарт негізінде бірнеше жұмыс берушінің жұмысты бірлесіп орындауы нәтижесінде авторлар жасаса, жұмыс берушілердің көрсетілген өнертабысқа құқықтары олардың арасындағы шартпен анықталады.

4. Қызметтік өнертабыс жасалған жағдайда, автор қызметтік өнертабысты жасау фактісі анықталған күннен бастап бір ай ішінде жұмыс берушіні жазбаша түрде хабардар етеді.

Хабарламаға автор (авторлар) қол қоюға және онда:

- 1) автордың тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) және атқаратын қызметі көрсетілуге;
- 2) қызметтік өнертабыстың атауы;
- 3) оның жасалу жағдайы мен орны, болжалды қолданылу саласы;
- 4) жұмыс берушінің қызметіндегі өнертабыстың мәнін ашуға, санатын айқындауға және жарамдылығын бағалауға жеткілікті толық жасалған сипаттамасы қамтылуға тиіс.

Жұмыс беруші автор берген қызметтік өнертабысты жасағандығы туралы хабарламаны оны берген күннен бастап қабылдауға және тіркеуге міндетті, бұл жөнінде авторларға жазбаша түрде хабарланады.

Егер сипаттама және өтінімді ресімдеуге қажетті өзге де мәліметтер толық болмаса, онда жұмыс берушінің қызметкерден қызметтік өнертабыс туралы қосымша материалдарды сұратуға құқығы бар, ол қосымша материалдарды сауал алған күннен бастап бір ай ішінде ұсынады. Мұндай жағдайда осы баптың 7-тармағында көрсетілген мерзімінің өту барысы тоқтатыла тұрады және сұратылған мәліметтер алынғаннан бастап қайта қалпына келтіріледі.

5. Егер қызметкер қорғау құжатын алуға құқылы жұмыс берушіні қызметтік өнертабыстың жасалғандығы туралы хабардар етпесе, онда осы баптың 7-тармағында көрсетілген мерзім жұмыс берушіге оның жасалғаны туралы белгілі болған күннен басталады.

Егер қызметтік өнертабыстың жасалу фактісін жұмыс беруші анықтаса, онда ол

қызметтік өнертабыс авторына бұл туралы жазбаша түрде хабарлауға міндетті. Бұл ретте, егер қызметтік өнертабысқа қорғау құжатын алу құқығы жұмыс берушіге тиесілі болса, ол авторға тиісті өтінімді ресімдеудің басталғандығы туралы хабарлауға міндетті, ал автор жұмыс берушінің талабы бойынша жазбаша түрде қызметтік өнертабысқа өтінімді ресімдеу үшін қажетті қосымша ақпаратты және қызметтік өнертабыстың барлық авторларының тізімін беруге міндетті.

6. Жұмыс беруші қорғау құжатын алуға өтінім бергеннен кейін оны алуға не қорғау құжатын күшінде ұстап тұруға мүдделі болмаған жағдайда, қорғау құжатын алуға құқықты не алынған қорғау құжатын авторға уақытылы және өтеусіз беруге міндетті.

7. Егер жұмыс беруші жасалған өнеркәсіп меншігі объектісі туралы өзін автор хабардар еткен күннен бастап төрт ай ішінде өтінім бермесе, қорғау құжаттарын алу құқығын басқа адамға бермесе және тиісті объектіні құпия сақтау туралы авторға хабарламаса, онда қорғау құжатын алу құқығы авторға көшеді. Бұл жағдайда жұмыс берушінің тиісті өнеркәсіптік меншік объектісін патент иеленушімен шарт бойынша өз өндірісінде пайдалануға басым құқығы бар.

8. Тараптардың ешқайсысының екінші тарапқа бұл туралы хабардар етпей, қызметтік өнертабысқа қатысты өз құқықтарын қамтамасыз ету үшін сараптама ұйымына қорғау құжатын алуға өтінім беруге құқығы жоқ.

9. Қызметтік өнертабыс үшін авторға сыйақы төлеудің мөлшері, шарттары және тәртібі автор мен жұмыс беруші арасындағы келісіммен белгіленеді. Келісімге қол жетпеген жағдайда шешімді сот қабылдайды. Егер қызметтік өнертабысты жасаудағы автор мен жұмыс берушінің үлестерін мөлшерлеу мүмкін болмаса, жұмыс беруші алған немесе алуға тиісті пайданың жартысына автордың құқығы бар деп танылады.

Ескерту. 10-бап жаңа редакцияда - ҚР-ның 2009.07.10. N 179-IV Заңымен.

4-тарау. Өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалануға ерекше құқық

11-бап. Патент иеленушінің айрықша құқығы мен міндеттері

1. Патент иеленушінің қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін өз қалауы бойынша пайдалануға айрықша құқығы болады.

Патент иеленуші қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектілерін пайдалануға айрықша құқықты қорғау құжатын беру туралы мәліметтер ресми бюллетеньде жарияланған күннен бастап осы қорғау құжатының қолданылу кезеңінде жүзеге асырады.

2. Қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісі бар өнімді дайындау, қолдану, жеткізу, сатуға ұсыну, сату, азаматтық айналымға өзге де енгізу немесе осы мақсатпен сақтау, сондай-ақ қорғау әдісін қолдану өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану болып танылады.

Егер өнімде оны пайдалану басталған күніне техниканың осы саласындағы белгілі формуланың тәуелсіз тармағында келтірілген өнертабыстардың, пайдалы модельдердің әрбір белгісі немесе соған барабар белгі болып, ол қорғалатын әдіс пайдаланылса, өнім қорғалатын өнертабысы немесе пайдалы моделі бар деп танылады, ал қорғалатын әдіс қолдануға болады деп табылады.

Тікелей осындай әдіспен дайындалған өнімді азаматтық айналымға енгізу не осы мақсатпен сақтау өнім алудың қорғалатын әдісін пайдалану деп танылады.

Егер өнімде бұйымның ұсынылған кескіндерінде (макетінде) көрсетілген және негізгі белгілерінің тізбесінде келтірілген барлық негізгі белгілері болса, ол қорғалатын өнеркәсіптік үлгісі бар деп танылады.

3. Патент иеленуші өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалануға міндетті.

Қорғау құжаты бірнеше адамға тиесілі өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану жөніндегі өзара қатынастар олардың арасындағы келісіммен айқындалады. Ондай келісім болмаған жағдайда патент иеленушілердің әрқайсысы қорғалатын объектіні өз қалауына пайдалана алады, бірақ өзге патент иеленушілердің келісімінсіз оған лицензия беруге

немесе қорғау құжатын басқа адамға беруге құқығы жоқ.

Патент иеленуші қолданылатын өнеркәсіптік меншік объектісінің патенттелгенін көрсететін ескерту таңбаларын пайдалана алады.

4. Патент иеленуші өнеркәсіптік меншік объектісін пайдаланбаған және тиімді коммерциялық жағдайларда ол лицензиялық шарт жасасудан бас тартқан кезде, егер өнеркәсіптік меншік объектісіне қорғау құжатын беру туралы мәліметтер алғаш рет жарияланғаннан кейін өнеркәсіптік меншік объектісі осындай өтініш берілген күннің алдындағы кез келген төрт жыл ішінде үздіксіз пайдаланылмаса, кез келген адам өзіне мәжбүрлі ерекше емес лицензияны алып беру туралы сотқа жүгінуге құқылы. Егер патент иеленуші оны пайдаланбауы дәлелді себептерге байланысты болғанын дәлелдемесе, сот аталған лицензияны пайдалану шектерін, мерзімін, төлем мөлшері мен тәртібін белгілей отырып ұсынады. Төлем мөлшері қалыптасқан практикаға сәйкес белгіленген лицензияның нарықтық бағасынан төмен болмауға тиіс.

Кез келген мәжбүрлі лицензия бірінші кезекте Қазақстан Республикасы ішкі нарығының мұқтажын қамтамасыз ету үшін берілуге тиіс.

Мәжбүрлі лицензия берілген адам көрсетілген өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану құқығын басқа адамға тек қана осы объект пайдаланылатын тиісті өндіріспен бірге беруі мүмкін.

Мәжбүрлі лицензияны беруге себеп болып табылатын мән-жайлардың қолданысы тоқтатылған жағдайда оның күші сот арқылы жойылуға жатады.

5. Тиімді коммерциялық жағдайларда лицензиялық шарт жасасудан бас тартқан өнеркәсіптік меншік объектісіне басқа қорғау құжатын иеленушінің құқықтарын бұзбай пайдалана алмайтын патент иеленушінің Қазақстан Республикасының аумағында өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалануға мәжбүрлі ерекше емес лицензияны өзіне беру туралы өтінішпен сотқа жүгінуге құқығы бар.

Егер өнеркәсіптік меншік объектісін басқа қорғау құжатын иеленушінің құқықтарын бұзбай пайдалана алмайтын патент иеленуші өзінің өнеркәсіптік меншік объектісі маңызды техникалық жетістікті білдіретінін және басқа қорғау құжатын иеленушінің өнеркәсіптік меншік объектісінің алдында айтарлықтай экономикалық маңызға ие екенін дәлелдесе, сот оған мәжбүрлі ерекше емес лицензия беру туралы шешім қабылдауы мүмкін.

Көрсетілген лицензияны беру кезінде қорғау құжаты басқа тұлғаға тиесілі өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану шектерін, мерзімдерін, төлем мөлшері мен тәртібін сот айқындауға тиіс. Бұл ретте төлем мөлшері қалыптасқан практикаға сәйкес белгіленген лицензияның нарықтық бағасынан төмен болмауға тиіс.

Осы тармақтың негізінде алынған өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану құқығы бұл құқық қорғау құжатына байланысты берілген өнеркәсіптік меншік объектісіне тек қана осы қорғау құжатын берумен бірге берілуі мүмкін.

Осы тармаққа сәйкес мәжбүрлі лицензия берілген жағдайда, көрсетілген лицензияның негізінде пайдалану құқығы берілген қорғау құжатына патент иеленушінің мәжбүрлі лицензия берілген тәуелді өнертабысты пайдалануға лицензия алуға да құқығы бар.

6. Патент иеленуші өзі алған қорғау құжатын кез келген жеке немесе заңды тұлғаларға бере алады. Өзгеге беру шарты уәкілетті органда міндетті түрде тіркелуге жатады.

Қорғау құжатын өзгеге беру шарты мен оны алуға құқықты өзгеге беру шартын тіркеу сараптама жасау ұйымы жүргізетін материалдарды сараптау нәтижелері бойынша жүзеге асырылады.

Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, қорғау құжатын алуға құқықты өзгеге беру шартын тіркеу тәртібіне өзгеге беру шартын тіркеу туралы ереже қолданылады.

Өзгеге беру шартын тіркеу үшін сараптама жасау ұйымына белгіленген нысандағы өтініш ұсынылады.

Өтінішке:

1) нысанасы біртектес өнеркәсіптік меншік объектілері болып табылатын, титулдық парақпен жабдықталған, өзгеге беру шартының төрт дана түпнұсқасы қоса беріледі. Шарттың әрбір данасы тігіледі, тігілген және нөмірленген парақтардың саны туралы жазба жасалған қағаз пломбамен бекітіледі, мөр бедерлемесі мен екі тараптың немесе соған уәкілеттік берілген екі тарап тұлғаларының не өтініш берушінің қолдары қойылады.

Өзгеге беру шарты түпнұсқаларының орнына шарттың нотариат куәландырған көшірмелері ұсынылуы мүмкін;

2) өтініш патенттік сенім білдірілген өкіл немесе өзге өкіл арқылы берілген жағдайда – сенімхат;

3) мемлекеттік бажды төлегенін растайтын құжат қоса беріледі.

Ұлттық өтініш берушілер жоғарыда көрсетілген құжаттардан басқа, қорғау құжаты немесе айрықша құқықтар иесінің басқару органдарының, құрылтайшылардың немесе акционерлердің жалпы жиналысының шарт жасасу және шартқа кәсіпорын басшысының қол қою өкілеттігін беру мәселесі бойынша шешімін ұсынады.

Өтініш және басқа да қажетті құжаттар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады. Шетелдік есімдер мен заңды тұлғалардың атаулары қазақ және орыс транслитерациясымен көрсетілуге тиіс. Егер құжаттар басқа тілде ұсынылса, нотариат куәландырған қазақ және орыс тілдеріндегі аудармасы өтінішке қоса беріледі.

Өтініш бір өзгеге беру шартына қатысты болуға тиіс.

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тұратын жеке тұлғалар немесе шетелдік заңды тұлғалар уәкілетті органға шарт құжаттарын өз атынан берген жағдайда, шартты тіркеуге байланысты құқықтарды Қазақстан Республикасының тіркелген патенттік сенім білдірілген өкілдері арқылы жүзеге асырады.

Уақытша Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде жүрген оның азаматтары Қазақстан Республикасы аумағының шегінде хат-хабар алмасуға арналған мекенжайын көрсеткен кезде шартты тіркеуге байланысты құқықты патенттік сенім білдірілген өкілсіз жүзеге асыра алады.

7. Өтініш беруші тіркеуге арналған құжаттар тізбесін ұсынғаннан кейін сараптама жасау ұйымы өтініш келіп түскен күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде келіп түскен құжаттарға алдын ала сараптама жүргізеді, оның барысында қажетті құжаттардың болуы және оларға белгіленген талаптардың сақталуы тексеріледі, қорғалатын құжатты өзгеге беру шартының өтінішке қоса берілетін материалдарында сараптама жүргізуге ақы төленгенін растайтын құжат болмаған жағдайда, өтініш берушіге төлем есебі беріледі. Бұл жағдайда көрсетілген мерзім сараптама жасау ұйымына төлем келіп түскен күнінен бастап есептеледі.

Өзгеге беру шартының қарауға қабылданған материалдары бойынша жиырма күн мерзімде мәні бойынша сараптама жүргізіледі, оның барысында өзгеге беру шартының материалдарын Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес зерделеу жүргізіледі.

8. Жоюға болатын, өзгеге беру шартын тіркеуге кедергі жасайтын негіздер:

1) қорғау құжатын күшінде қалдыру үшін төлемнің жүргізілмеуі;

2) өзгеге беру шартында Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға қайшы келетін ережелердің болуы.

9. Құжаттарды ресімдеуге қойылатын талаптар бұзылған немесе осы баптың 8-тармағында көрсетілген өзгеге беру шартын тіркеуге кедергі жасайтын, бірақ жоюға болатын негіздер болған жағдайда сараптама жасау ұйымы сауал жіберілген күннен

бастап үш ай мерзімде жетіспейтін немесе түзетілген құжаттарды беру немесе қажетті өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ұсыныспен өтініш берушіге сауал жібереді. Бұл жағдайда осы баптың 7-тармағында көрсетілген мәні бойынша сараптама жүргізу мерзімі жетіспейтін немесе түзетілген құжаттар ұсынылған күннен бастап есептеледі.

10. Мынадай негіздер болған:

- 1) соған қатысты шарт жасалатын қорғау құжатының қолданысы тоқтатылған;
- 2) сараптама жасау ұйымының сауалына үш ай ішінде уақтылы жауап

қайтарылмаған;

3) қайтарылған жауапта барлық қажетті мәліметтер мен құжаттар болмаған кезде сараптама жасау ұйымы өзгеге беру шартын тіркеуден бас тарту туралы қорытынды шығарады.

Сараптама жасау ұйымы қорытынды шығарылғаннан кейін екі жұмыс күні ішінде бас тарту себептерін көрсете отырып, осы қорытындыны уәкілетті органға жібереді.

11. Сараптама нәтижесі оң болған кезде сараптама жасау ұйымы бес жұмыс күні ішінде уәкілетті органға өзгеге беру шартын тіркеуге кедергі келтіретін негіздердің жоқтығы туралы қорытынды жібереді.

Өзгеге беру шартын тіркеу туралы немесе тіркеуден бас тарту туралы шешімді уәкілетті орган сараптама жасау ұйымының қорытындысы түскен кезден бастап бес жұмыс күні ішінде қабылдайды.

12. Шартты тіркеу туралы шешім шығарылғаннан кейін уәкілетті орган:

- 1) соған қатысты шарт жасалатын өнеркәсіптік меншік объектісіне қорғау құжатының қосымшасын ресімдейді;
- 2) шарттың титулдық парағына тіркеу күнін және тіркеу нөмірін көрсете отырып, оның тіркелгені туралы мөртабан соғады;
- 3) шарт туралы мәліметтерді тіркелген шарттардың тізіліміне енгізеді;
- 4) өтініште хат-хабар алмасу үшін көрсетілген мекенжай бойынша шарттың тіркелген екі данасын және қорғау құжатына қосымшаны жібереді;
- 5) шартты тіркеу туралы мәліметтерді жариялау үшін шарттың бақылау данасын қорытындымен қоса сараптама жасау ұйымына жібереді.

Шарттың үшінші және төртінші даналары тиісті уәкілетті орган мен сараптама жасау ұйымында сақталады және бақылау даналары болып табылады.

Тіркелген шарттар бойынша сараптама жасау ұйымы тіркелген шарттар туралы мәліметтерді, атап айтқанда, шарттың тіркелген нөмірі мен күнін, шарт тараптарының атауын немесе толық мәліметтерін, шарттың мәнін, шарттың қолданылу мерзімін, шарттың қолданылу аумағын бюллетеньде жариялайды.

Кез келген тұлға тіркелген өзгеге беру шарттарының тізілімінен тіркелген өзгеге беру шарттары туралы мәліметтерге қатысты үзінді көшірмені ашық жариялау үшін алуы мүмкін.

Үшінші тұлғаларды өзгеге беру шартының мәтінімен таныстыруға, сондай-ақ одан үзінді көшірме алуға шарт тараптарының жазбаша келісімімен ғана жол беріледі.

Уәкілетті орган сараптама жасау ұйымының қорытындысы негізінде өзгеге беру шартын тіркеуден бас тарту туралы шешім шығарған жағдайда, қаралып отырған шарт бойынша құжаттар тіркеуден бас тарту туралы шешіммен бірге өтініште көрсетілген мекенжай бойынша қайтарылады.

13. Қорғау құжатын өзгеге беру шарты және оны алуға құқықты өзгеге беру шарты уәкілетті органда тіркелген күнінен бастап күшіне енеді.

14. Өнеркәсіптік меншік объектісіне қорғау құжаты және (немесе) оны алу құқығы мұрагерлік бойынша немесе құқықтық мирасқорлық тәртібімен беріледі.

15. Патент иеленуші қорғау құжатын күшінде ұстау үшін жыл сайын ақы төлеп тұруға міндетті.

Ескерту. 11-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

**12-бап. Патент иеленушінің ерекше құқығын бұзушылық
болып танылмайтын әрекеттер**

Мыналар патент иеленушінің ерекше құқығын бұзу деп танылмайды:

1) конструкциясында қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектілері бар құралдарды немесе басқа елдердің көлік (теңіз, өзен, әуе, жер бетіндегі және ғарыштағы) құралдарын пайдаланған кезде, аталған құралдар Қазақстан Республикасының аумағында уақытша немесе кездейсоқ тұрған және көлік құралдарының мұқтаждары үшін пайдаланылып отырған жағдайда қолдану. Егер көлік құралдары Қазақстан Республикасы көлік құралдарының иелеріне осындай құқық беретін елдердің жеке немесе заңды тұлғаларына тиесілі болса, мұндай әрекеттер патент иеленушінің ерекше құқығын бұзушылық болып танылмайды;

2) қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісі бар құралға ғылыми зерттеу немесе эксперимент жүргізу;

3) төтенше жағдайлар (табиғи зілзалалар, апаттар, ірі авариялар) кезінде мұндай құралдарды кейіннен патент иеленушіге дереу хабарлай отырып және патент иеленушіге мөлшерлес өтемнің ақысын төлей отырып қолдану;

4) егер мұндай пайдаланудың мақсаты табыс алу болып табылмаса, мұндай құралдарды жеке, отбасылық, үйдегі немесе өзге де кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес мұқтаждарды қанағаттандыру үшін қолдану;

5) қиын-қыстау жағдайларда дәрігердің рецепті бойынша дәріханада бір жолғы дәрі дайындау;

6) егер қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісі бар құралдарды Қазақстан Республикасының аумағына азаматтық айналымға тікелей патент иеленуші немесе патент иеленушінің рұқсатымен өзге тұлға бұрын енгізген болса, оларды Қазақстан Республикасының аумағына әкелу, қолдану, сатуға ұсыну, сату, өзге де азаматтық айналымға енгізу немесе осы мақсаттарда сақтау.

Ескерту. 12-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

**13-бап. Бұрын пайдалану құқығы және уақытша құқықтық
қорғау**

1. Өнеркәсіптің меншік объектісінің басымдық алған күніне дейін Қазақстан Республикасының аумағында оның авторына тәуелсіз жасалған өнеркәсіптік меншік объектісіне ұқсас шешімді адал пайдаланған немесе бұған қажет дайындықтар жасаған тұлға мұндай пайдалану көлемін ұлғайтпай оны өтеусіз пайдалану құқығын (бұрын пайдалану құқығын) сақтайды.

Бұрын пайдалану құқығы басқа адамға ұқсас шешімді пайдалану орын алған немесе оған қажетті әзірлік жасалған өндіріспен бірге ғана берілуі мүмкін.

2. Өнеркәсіптік меншік объектісін басымдық берілген күннен бастап, бірақ өнертабысқа инновациялық патент, патент, өнеркәсіптік үлгіге патент немесе пайдалы модельге патент беру туралы мәліметтер ресми жарияланған күнге дейін пайдалана бастаған адамдар патент иеленушінің талап етуі бойынша одан әрі пайдалануын тоқтатуға тиіс. Алайда мұндай адам патент иеленушінің осындай пайдалану нәтижесінде тартқан шығынын орнына келтіруге міндетті емес.

3. Ресми немесе ресми танылған халықаралық көрмеге экспонат ретінде қойылған өнеркәсіптік меншік объектісіне оны көрмеге қойған күннен бастап алты айдан кешіктірмей осы объектіге өтінім берілген жағдайда, көрмеге қойылған күннен бастап қорғау құжатын беру туралы мәліметтердің алғашқы жариялануына дейін уақытша құқықтық қорғау беріледі.

4. Осы баптың 3-тармағында көрсетілген мерзімде өнеркәсіптік меншік объектісін пайдаланушы адам патент иеленушіге қорғау құжаты берілген соң ақшалай өтемақы төлейді. Өтемақы мөлшері тараптардың келісімдерімен белгіленеді.

Ескерту. 13-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586, 2007.03.02. N 237 Заңдарымен.

14-бап. Өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалануға құқық беру

1. Патент иеленуші болып табылмайтын кез келген адам қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін патент иеленушінің рұқсатымен ғана лицензиялық шарт негізінде пайдалануға құқылы.

2. Лицензиялық шарт лицензиатқа:

1) лицензиардың өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану мүмкіндігін және басқа адамдарға лицензия (қарапайым, ерекше емес лицензия) беру құқығын сақтай отырып, оны пайдалану құқығын;

2) лицензиардың өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану мүмкіндігін сақтай отырып, бірақ оны пайдалану құқығын басқа адамдарға лицензия (ерекше лицензия) беру құқығынсыз;

3) лицензиардың өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану мүмкіндігін сақтамай және басқа адамдарға лицензия (толық лицензия) беру құқығынсыз пайдалану құқығын беруді көздеуі мүмкін.

Егер лицензиялық шартта лицензия түрі көзделмесе, ол ерекше емес, қарапайым болып табылады.

3. Лицензиаттың өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану ерекше емес лицензияны (қосалқы лицензиялық шарт) басқа адамға (қосалқы лицензиатқа) беру туралы шарт лицензиялық шартта қарастырылған жағдайларда ғана жасалуы мүмкін.

Егер лицензиялық шартта өзгеше көзделмесе, қосалқы лицензиаттың әрекеттері үшін лицензиар алдында лицензиат жауапты болады.

4. Өнертабысты, пайдалы модельді, өнеркәсіптік үлгіні пайдалануға арналған лицензиялық шарт пен қосалқы лицензиялық шарт жазбаша нысанда жасалады және ол уәкілетті органда міндетті түрде тіркелуге жатады. Жазбаша нысанды немесе тіркеу туралы талапты сақтамау шарттың жарамсыздығына әкеп соғады.

Лицензиялық шартты тіркеу сараптама жасау ұйымы жүргізетін материалдарды сараптау нәтижелері бойынша жүзеге асырылады.

Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, қосалқы лицензиялық шартты тіркеу тәртібіне лицензиялық шартты тіркеу туралы ережелер қолданылады.

4-1. Лицензиялық шартты тіркеу үшін сараптама жасау ұйымына белгіленген нысандағы өтініш ұсынылады.

Өтінішке:

1) титулдық парақпен жабдықталған шарттың төрт дана түпнұсқасы қоса беріледі. Шарттың әрбір данасы тігіледі, тігілген және нөмірленген парақтардың саны туралы жазба жасалған қағаз пломбамен бекітіледі, мөр бедерлемесі мен екі тараптың немесе соған уәкілеттік берілген екі тарап тұлғаларының қолдары қойылады.

Материалдарды тіркеуге беру шартқа қол қойылған күннен бастап алты ай мерзімнен кешіктірілмей жүзеге асырылады.

Шарт түпнұсқаларының орнына шарттың нотариат куәландырған көшірмелері ұсынылуы мүмкін;

2) өтініш патенттік сенім білдірілген өкіл немесе өзге де өкіл арқылы берілген жағдайда – сенімхат;

3) мемлекеттік бажды төлегенін растайтын құжат қоса беріледі.

Ұлттық өтініш берушілер жоғарыда көрсетілген құжаттардан басқа, лицензиардың

(қосалқы лицензиардың) басқару органдарының шарт жасасу және заңды тұлғаның атынан өтініш берілген жағдайда кәсіпорын басшысының қол қою өкілеттігін беру мәселесі жөніндегі шешімін ұсынады.

Өтініш және басқа да қажетті құжаттар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады. Шетелдік есімдер мен заңды тұлғалардың атаулары қазақ және орыс транслитерациясымен көрсетілуге тиіс. Егер құжаттар басқа тілде ұсынылса, өтінішке олардың нотариат куәландырған қазақ және орыс тілдеріндегі аудармасы қоса беріледі.

Өтініш бір лицензиялық шартқа қатысты болуға тиіс.

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тұратын жеке тұлғалар немесе уәкілетті органға шарт материалдарын өз атынан беретін шетелдік заңды тұлғалар шартты тіркеуге байланысты құқықтарды Қазақстан Республикасының тіркелген патенттік сенім білдірілген өкілдері арқылы жүзеге асырады.

Уақытша Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде жүрген оның азаматтары Қазақстан Республикасы аумағының шегінде хат-хабар алмасуға арналған мекенжайын көрсеткен жағдайда, шартты тіркеуге байланысты құқықтарды патенттік сенім білдірілген өкілсіз жүзеге асырады.

4-2. Лицензиялық шартты тіркеген кезде осы Заңның 11-бабының 7-12-тармақтарында көзделген ережелер қолданылады.

Лицензиялық шарт (қосалқы лицензиялық шарт) уәкілетті органда тіркелген күнінен бастап күшіне енеді.

5. Патент иеленуші уәкілетті органға кез келген адамға өнеркәсіптік меншік объектілерін пайдалануға лицензия (ашық лицензия) алу құқығын беру туралы арыз бере алады.

Көрсетілген лицензияны сатып алуға тілек білдіруші адам патент иеленушімен төлемдер туралы шарт жасасып, оны міндетті түрде уәкілетті органда тіркеуге тиіс. Шарт талаптары бойынша даулар сотта қаралады.

Ашық лицензия құқығын беру туралы патент иеленушінің өтініші ашық лицензиялар туралы бюллетеньде мәліметтер жарияланған күннен бастап үш жыл бойына күшін сақтайды. Көрсетілген мерзім шегінде қорғау құжаттарын күшінде ұстағаны үшін төлем ашық лицензиялар туралы мәліметтер жарияланғаннан кейінгі жылдан бастап 50 процентке азаяды.

Лицензиялық шарт жасалған жағдайда, қорғау құжатын күшінде ұстау ақысы осы шарт жасалған жылдан кейінгі жылдан бастап толық көлемде жүргізіледі.

6. Елдегі төтенше жағдайлар кезінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің өнеркәсіптік меншік объектісін патент иеленушінің келісімінсіз, бірақ оны дереу хабардар етіп және оған мөлшерлес өтемақысын төлей отырып пайдалануға рұқсат етуге құқығы бар. Өтемақының мөлшері туралы дауларды сот шешеді.

Ескерту. 14-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

15-бап. Патент иеленушінің ерекше құқығын бұзу

1. Қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін осы Заңға қайшы пайдаланушы кез келген адам патент иеленушінің ерекше құқығын бұзушы (қорғау құжатын бұзушы) болып есептеледі.

Қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалана отырып жасалған өнімді рұқсатсыз дайындау, қолдану, жеткізу, сақтау, сатуға ұсыну, сату және азаматтық айналымға өзгеше енгізу, сондай-ақ тікелей қорғау әдісімен дайындалған өнімді қолдану немесе азаматтық айналымға енгізу патент иеленушінің ерекше құқығын бұзу (қорғау құжатын бұзу) болып танылады. Бұл орайда жаңа өнім өзге де дәлелдемелер болмаған жағдайда қорғалатын әдіспен алынған деп есептеледі.

2. Патент иеленуші:

1) қорғау құжатын бұзуды тоқтатуды;

2) қорғау құжатын беру туралы мәліметтерді алғашқы жариялаған күннен бастап, бұзушының келтірген шығындардың орнын толтыруын және моральдық залалын өтеуін;

3) қорғау құжатын беру туралы мәліметтерді алғашқы жариялаған күннен бастап, қорғау құжатын бұзушы алған пайданы шығындардың орнын толтырудың орнына өндіріп алуды;

4) қорғау құжатын бұзушының заңдарда белгіленген оннан елу мыңға дейінгі айлық есептік көрсеткіш сомасында өтемақы төлеуін талап етуге. Шығындардың орнын толтыру немесе пайданы алып қою орнына өтемақы мөлшерін сот белгілейді;

5) қорғау құжатын беру туралы мәліметтерді алғашқы жариялаған күннен бастап, азаматтық айналымға енгізілген немесе осы мақсатта сақталған және қорғау құжатын бұзушы деп танылған өнімдерді, сондай-ақ қорғау құжатын бұзуға арнайы арналған қаржыларды өз пайдасына алып қоюға;

6) кімнің құқығы бұзылғаны туралы мәліметтер енгізілген құқық бұзушылықты міндетті түрде жариялауға құқылы.

3. Егер бұл лицензиялық шартта көзделсе, қорғау құжатын бұзушыға талаптарды лицензиаттың да қоюы мүмкін.

Ескерту. 15-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

5-тарау. Қорғау құжатын алу тәртібі

16-бап. Қорғау құжатын беруге өтінім жасау

1. Қорғау құжатын алуға өтінімді сараптама жасау ұйымына осы Заңның 10-бабының 1-тармағына сәйкес қорғау құжатын иелену құқығы бар адам (бұдан әрі - өтінім беруші) береді.

Өтінім электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған электрондық құжат түрінде берілуі мүмкін.

2. Қорғау құжатын беру туралы өтінім мемлекеттік тілде немесе орыс тілінде беріледі. Өтінімнің өзге құжаттары мемлекеттік, орыс немесе басқа тілде беріледі. Егер өтінімнің басқа құжаттары өзге тілде берілсе, өтінімге олардың мемлекеттік тілдегі немесе орыс тіліндегі аудармасы қоса тапсырылады. Аударманы өтінім беруші сараптама жасау ұйымына басқа тілдегі құжаттары бар өтінім түскеннен кейін екі ай ішінде тапсыруға міндетті. Тиісті төлемдер енгізілген жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін, бірақ ол екі айдан аспауға тиіс.

Белгіленген мерзімде аударма табыс етілмеген жағдайда өтінім берілмеген болып есептеледі.

3. Өтінім беруші өтінген немесе рұқсат берген не қылмыстық қудалау органдарының немесе соттың талабы болған жағдайларды қоспағанда, уәкілетті орган және сараптама жасау ұйымы қорғау құжатын беру туралы мәліметтер жарияланғанға дейін үшінші тұлғалардың өтінімге қол жеткізуіне рұқсат бермеуге тиіс.

Ескерту. 16-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

17-бап. Өнертабысқа қорғау құжатын беруге өтінім

1. Өнертабысқа қорғау құжатын беруге өтінім (бұдан әрі - өнертабысқа өтінім) бір өнертабысқа немесе өзара байланыстылығы өнертапқыштық бір ойды құрайтын өнертабыс тобына беріледі (өнертабыс бірлігінің талабы).

2. Өнертабысқа өтінімде мынадай құжаттар:

1) өнертабыс авторлары және атына қорғау құжаты сұралып отырған адамдар,

сондай-ақ олардың тұрғылықты жері немесе орналасқан орны көрсетілген қорғау құжатын беру туралы өтінім;

2) білімнің тиісті саласындағы маманның өнертабысты жүзеге асыруы үшін толық, жеткілікті ашылған сипаттамасы;

3) өнертабыстың объектісін айқындайтын және оның мәнін білдіретін өнертабыстың формуласы. Формула анық, нақты болуға және сипаттамаға негізделуге тиіс;

4) егер өнертабыстың мәнін түсіну үшін қажет болса, сызбалар және өзге де материалдар;

5) реферат;

6) сенімді өкілдер арқылы іс жүргізілген жағдайда - сенімхат;

7) **Алып тасталды - Қазақстан Республикасының 2007.03.02. N 237 Заңымен.**

Өнертабысқа өтінімге өтінім беруге, сонымен бірге ресми сараптама жүргізуге белгіленген мөлшерде ақы төленгенін растайтын құжат және оның мөлшерін азайту негіздемесін растайтын құжат қоса тіркеледі, оларды өтінімге қоса немесе өтінім түскен күннен бастап екі ай ішінде тапсыруға болады. Тиісті төлем жасалған жағдайда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін, бірақ ол екі айдан аспауға тиіс.

Төлем жөніндегі құжаттар белгіленген мерзімде тапсырылмаған жағдайда өтінім берілмеген болып есептеледі.

3. Өнертабысқа өтінім берілген күн сараптама жасау ұйымына осы баптың 2-тармағы бірінші бөлігінің 1), 2) және 4) тармақшаларында көрсетілген өтінім құжаттары түскен күн бойынша белгіленеді, ал егер көрсетілген құжаттар бір мезгілде тапсырылмаса, онда тапсырылған құжаттардың соңғысы түскен күні бойынша белгіленеді.

4. Өнертабысқа өтінімді жасау, ресімдеу және қарау, мәліметтерді Қазақстан Республикасы өнертабыстарының мемлекеттік тізіліміне енгізу, сондай-ақ қорғау құжатын беру тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

Ескерту. 17-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

18-бап. Пайдалы модельге патент беруге өтінім

1. Пайдалы модельге патент беруге өтінім (бұдан әрі - пайдалы модельге өтінім) бір пайдалы модельге немесе байланыстылығы бір өнертапқыштық ойды құрайтын пайдалы модельдер тобына (пайдалы модельдер бірлігінің талабы) қатысты болуға тиіс.

2. Пайдалы модельге өтінімде:

1) пайдалы модель авторлары және атына патент сұралып отырған адамдар, сондай-ақ олардың тұрғылықты жері немесе орналасқан орны көрсетілген патент беру туралы өтініш;

2) пайдалы модельді оның жүзеге асырылуы үшін жеткілікті, толық ашатын сипаттамасы;

3) оның мәнін білдіретін, сипаттамаға толық негізделген пайдалы модельдің формуласы;

4) сызбалар;

5) реферат;

6) сенімді өкілдер арқылы іс жүргізген жағдайда - сенімхат болуға тиіс.

Пайдалы модельге өтінімге өтінім беруге белгіленген мөлшерде ақы төленгенін растайтын құжат пен оның мөлшерін азайтуға негіздемені растайтын құжат қоса тіркеледі, оларды өтінімге қоса немесе өтінім түскен күннен бастап екі ай ішінде тапсыруға болады. Тиісті төлемдер енгізілген жағдайда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін, бірақ екі айдан аспауға тиіс.

Белгіленген мерзімде төлемдер туралы құжаттар тапсырылмаған жағдайда өтінім берілмеген болып есептеледі.

3. Пайдалы модельге өтінім берілген күн сараптама жасау ұйымына пайдалы модельге патент беру туралы өтінім түскен күні бойынша белгіленеді, онда тегі, есімі, әкесінің аты (егер ол болса) көрсетілуі немесе арыз берушінің толық атауы, сипаттамасы, формуласы және сызбасы болуы керек, ал егер аталған құжаттар бір мезгілде тапсырылмаса, тапсырылған құжаттардың соңғысы түскен күні көрсетіліп белгіленеді.

4. Пайдалы модельге өтінімді жасау, ресімдеу және қарау, мәліметтерді Қазақстан Республикасының пайдалы модельдерінің мемлекеттік тізіліміне енгізу, сондай-ақ қорғау құжатын беру тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

Ескерту. 18-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

19-бап. Өнеркәсіп үлгісіне патент беруге өтінім

1. Өнеркәсіп үлгісіне патент беруге өтінім (бұдан әрі - өнеркәсіп үлгісіне өтінім) бір өнеркәсіп үлгісіне немесе өзара байланыстылығы өнеркәсіп үлгісінің бірлігі талабын қанағаттандыратын өнеркәсіп үлгілері тобына қатысты болуға тиіс.

2. Өнеркәсіп үлгісіне өтінімде:

1) өнеркәсіп үлгісі авторлары және атына патент сұралып отырған адамдар, сондай-ақ олардың тұрғылықты жері немесе орналасқан орны көрсетілген патент беру туралы өтініш;

2) мәлімделген үлгі (үлгілер) туралы толық егжей-тегжейлі түсінік беретін бұйымның (бұйымдардың) немесе макеттің кескіні бейнеленген қайта жасауға жарамды жиынтығы;

3) **Алып тасталды - Қазақстан Республикасының 2007.03.02. N 237 Заңымен.**

4) өнеркәсіп үлгісінің елеулі белгілерінің тізбесін қамтитын сипаттамасы;

5) өкілдер арқылы іс жүргізген жағдайда - сенімхат болуға тиіс.

Өнеркәсіп үлгісіне өтінімге өтінім беруге белгіленген мөлшерде ақы төленгенін растайтын құжат және оның мөлшері кемітілуіне арналған негіздемені растайтын құжат қоса тіркеледі, олар өтініммен бірге немесе өтінім түскен күннен бастап екі ай ішінде табыс етілуі мүмкін. Тиісті төлемдер енгізілген жағдайда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін, бірақ екі айдан аспауы керек.

Төлем жөніндегі құжаттар белгіленген мерзімде тапсырылмаған жағдайда өтінім берілмеген болып есептеледі.

3. Өнеркәсіп үлгісіне өтінім берілген күн болып сараптама жасау ұйымына өнеркәсіптік үлгіге қорғау құжатын беру туралы арызда келтірілген, тегі, есімі, әкесінің аты (егер ол болса) көрсетілуі немесе арыз берушінің толық атауы, сипаттамасы, бұйымның кескіні (макеті) болуы керек, ал егер аталған құжаттар бір мезгілде тапсырылмаса, тапсырылған құжаттардың соңғысының түскен күні көрсетіліп белгіленеді.

4. Өнеркәсіп үлгісіне өтінімді жасау, ресімдеу және қарау, мәліметтерді Қазақстан Республикасының өнеркәсіптік үлгілерінің мемлекеттік тізіліміне енгізу, сондай-ақ қорғау құжатын беру тәртібін уәкілетті орган белгілейді.

Ескерту. 19-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02. N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

20-бап. Өнеркәсіптік меншік объектісінің басымдығы

1. Өнеркәсіптік меншік объектісінің басымдығы осы Заңның 17-бабының 3-тармағына, 18-бабының 3-тармағына және 19-бабының 3-тармағына сәйкес белгіленген, өнеркәсіптік меншіктің тиісті объектісіне өтінім берілген күн бойынша белгіленеді.

2. Басымдық, егер өтінім өнертабысқа, пайдалы модельге сараптама жасау ұйымына аталған күннен бастап он екі айдың ішінде, ал өнеркәсіп үлгісіне алты айдың

ішінде берілсе, Париж конвенциясына қатысушы мемлекетке, сондай-ақ онда көзделген халықаралық немесе аймақтық ұйымдарда (конвенциялық басымдық) берілген бірінші өтінім күні бойынша белгіленуі мүмкін. Егер өтінім берушіге байланысты емес мән-жаймен конвенциялық басымдық сұраған өтінім аталған мерзімде беріле алмай қалса, соңғысы ұзартылуы мүмкін, бірақ екі айдан аспауы керек.

Конвенциялық басымдықтың құқығын пайдаланғысы келетін өтініш беруші өтінім берген кезде немесе сараптама жасау ұйымына өтінім түскен күннен бастап екі ай ішінде мұны көрсетуге және бірінші өтінімнің куәландырылған көшірмесін қоса беруге немесе оны сараптама жасау ұйымына өтінім түскен күннен бастап алты айдан кешіктірмей табыс етуге тиіс. Көрсетілген құжатты тапсырмаған жағдайда өтінім беруші конвенциялық басымдыққа құқығын жоғалтады. Бұл жағдайда басымдық өтінімнің сараптама жасау ұйымына келіп түскен күнімен белгіленеді.

3. Егер өтініш берушіге қосымша материалдар шешімнің мәнін өзгертеді және оны берген күні көрсетілген қосымша материалдар сол бойынша табыс етілген өтінім қайтарылып алынбаған және қайтарылып алынды деп саналмаған деп танылуына байланысты оларды назарға алу мүмкін еместігі туралы сараптама жасау ұйымының хабарламасы жіберілген күннен бастап үш ай мерзім өткенге дейін өтініш беруші дербес өтінім ретінде ресімдеген болса, басымдық қосымша материалдар түскен күн бойынша белгіленуі мүмкін.

4. Егер мұндай басымдық сұралып отырған өтінім неғұрлым бұрын берілген өнертабысқа өтінім берілген күннен бастап кем дегенде он екі айда және неғұрлым бұрын берілген пайдалы модельге, өнеркәсіп үлгісіне өтінім - алты айда түссе, басымдық осы өтінім берушінің өтінімнің берілген күнге қайтарып алынбаған және қайтарып алынды деп саналмайтын өнеркәсіптік меншік объектісін ашып көрсететін неғұрлым бұрынғы өтінімі сараптама жасау ұйымына берілген күн бойынша белгіленуі мүмкін. Бұл орайда неғұрлым бұрын берілген өтінім қайтарып алынды деп есептеледі.

Басымдықты оған дейін басымдық сұралған өтінімнің берілген күнінен белгілеуге болмайды.

5. Өнеркәсіптік меншік объектісінің бөлектенген өтінім бойынша басымдығы - сол өтінім берушінің сараптама жасау ұйымына берген басымдықтың мәнін ашатын бастапқы өтінімінің күні бойынша, ал бастапқы өтінім бойынша басымдықты неғұрлым ерте белгілеу құқығы болған жағдайда, егер бөлектенген өтінім шағым жасауға мүмкіндігі таусылған сараптама жасау ұйымының бастапқы өтінім бойынша теріс қорытындысы шыққанға дейін берілсе, бастапқы өтінім бойынша - оның басымдық күні бойынша, ал аталған өтінім бойынша сараптама жасау ұйымы оң қорытынды шығарған жағдайда Қазақстан Республикасының тиісті мемлекеттік тізілімінде тіркелген күнге дейін белгіленеді.

6. Басымдық бұрын берілген бірнеше өтінімдердің немесе оларға қосымша материалдардың негізінде, тиісінше осы баптың 2-5 тармақтарында аталған жағдайлар сақтала отырып белгіленуі мүмкін.

7. Егер ұқсас өнеркәсіптік меншік объектілері бір күнде басымдыққа ие болғаны анықталса, басымдық өтінімнің сараптама жасау ұйымына неғұрлым ертерек жіберілген күнін дәлелденген сол өтінім бойынша, ал бұл күндер сәйкес келгенде - сараптама жасау ұйымында неғұрлым бұрынырақ тіркеу нөміріне ие болған өтінім бойынша белгіленеді.

Ескерту. 20-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

21-бап. Өтінім берушінің бастамасы бойынша өтінім құжаттарын түзету

1. Өтінім берушінің өтінім құжаттарына осы өтінім бойынша тиісті шешім қабылданғанға дейін мәлімделген объектінің мәнін өзгертпей түзетулер мен нақтылаулар енгізуге құқығы бар.

Осы өзгерістер өтінім түскен күннен бастап екі ай ішінде енгізілген жағдайда төлем алынбайды.

2. Өтінім берушінің қорғау құжатын алу құқығын беру кезіндегі нұсқауына қатысты немесе өтінім беруші атауының өзгеруі нәтижесіндегі өзгерістер, сондай-ақ өтінім құжаттарындағы техникалық сипаттағы қателерді түзету тиісті төлем төленген жағдайда өнеркәсіптік меншік объектілерін тиісті Мемлекеттік тізілімде тіркеген күнге дейін жасалуы мүмкін.

Ескерту. 21-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 , 2007.03.02. N 237 Заңдарымен.

22-бап. Өнертабысқа патент беруге өтінімге жасалатын сараптама

1. Сараптама жасау ұйымына келіп түскен өтінім бойынша осы Заңның 17-бабы 2-тармағы бірінші бөлігінің 1), 2) және 4) тармақшаларында көзделген өтінім құжаттарының бар екендігі және оларға қойылатын талаптардың сақталуы тексеріледі; өтінім берілген күн анықталады. Егер өтінім осы Заңның 17-бабы 2-тармағы бірінші бөлігінің 1), 2) және 4) тармақшаларының талаптарын және осы құжаттарға қойылған талаптарды қанағаттандырмаса, сараптама жасау ұйымы өтінім берушіге бұл туралы хабарлайды және жетіспейтін және (немесе) түзетілген құжаттарды (мәліметтерді) осындай хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай ішінде табыс етуді ұсынады. Өтінім беруші сұратылған және (немесе) түзетілген құжаттарды (мәліметтерді) белгіленген мерзімде табыс етпеген жағдайда, өтінім берілмеген болып есептеледі, ол туралы өтінім берушіге тиісті хабарлама жіберіледі.

1-1. Өнертабысқа патент беруге өтінім берілген күн белгіленгеннен кейін сараптама жасау ұйымы ол бойынша ресми сараптама жүргізеді.

Ресми сараптама жүргізу барысында осы Заңның 17-бабының 2-тармағында көзделген құжаттардың бар екендігі және оларға қойылатын талаптардың сақталуы тексеріледі.

2. Егер өтінім беруші өтінім бойынша осы Заңның 21-бабына сәйкес қосымша материалдарды табыс еткен болса, сараптама процесінде олар өтінім берілген өнертабыстың мәнін өзгертпейтіні тексеріледі.

Егер қосымша материалдарда өтінімнің бастапқы материалдарында жоқ, өнертабыс формуласына енгізуге жататын белгілер болса, олар өтінім берілген өнертабыстың мәнін өзгертеді. Қосымша материалдар өтінім берілген өнертабыстың мәнін өзгертетін бөлігінде өтінімді қарау кезінде назарға алынбайды және оны өтініш беруші дербес өтінім ретінде ресімдеуі мүмкін, бұл жөнінде өтінім берушіге хабарланады.

3. Оның құжаттарына қойылатын талаптарды бұза отырып берілген өтінім жөнінде өтініш берушіге оны жіберген күннен бастап үш ай мерзімде түзетілген немесе жоқ құжаттарды табыс ету ұсынылған сауал жіберіледі.

Егер өтінім беруші аталған мерзімде сұратылған құжаттарды немесе белгіленген мерзімді ұзарту туралы өтінішті табыс етпесе, өтінім қайтарып алған болып есептеледі.

4. Өнертабыс бірлігі талабын бұза отырып берілген өтінім бойынша өтінім берушіге оған тиісті хабарлама жіберген күннен бастап үш ай мерзімде өнертабыстардың қайсысы қаралуға тиіс екенін хабарлау және қажет болған жағдайларда өтінім құжаттарына нақтылау енгізу ұсынылады. Бастапқы өтінім материалдарына енген басқа өнертабыстар бөлектелген өтінімдермен ресімделуі мүмкін. Белгіленген

өтінімдер басымдығы осы Заңның 20-бабының 5-тармағына сәйкес белгіленеді.

Егер өтінім беруші өзіне бірлік талаптарының бұзылғаны туралы хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде өнертабыстардың қайсысын қарау қажет екенін хабарламаса және нақтыланған құжаттарды табыс етпесе, формулада бірінші көрсетілген, сондай-ақ алғашқысымен байланыстылығы соншалықты, олар өнертабыс бірлігі талаптарын қанағаттандыратын басқа да өнертабыстар объектісі қаралады.

5. Ресми сараптама аяқталғаннан кейін өтінім берушіге оның нәтижесі туралы хабарланады.

6. **Алып тасталды - Қазақстан Республикасының 2007.03.02. N 237 Заңымен.**

7. Ресми сараптама оң нәтижемен аяқталғаннан кейін сараптама жасау ұйымы өтінімге мәні бойынша сараптама жүргізеді.

Өтінімге мәні бойынша сараптама мәлімделген ұсынысты өнертабыс ретінде қорғалатын объектілерге жатқызу мүмкіндігін белгілеуді, техника деңгейін анықтау үшін мәлімделген өнертабысқа қатысты ақпараттық іздестіру жүргізуді, мәлімделген объектінің (объектілердің) өнертабыс бірлігінің талабына және осы Заңның 6-бабында белгіленген патентке қабілеттілік шарттарына сәйкестігіне тексеру жүргізуді қамтиды және өтінімге мәні бойынша сараптамаға ақы төленген жағдайда жүзеге асырылады.

Мәні бойынша сараптама ресми сараптаманың нәтижесі туралы хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай ішінде сараптама жасау ұйымына өтінімге мәні бойынша сараптамаға ақы төленгендігін растайтын құжатты берген жағдайда жүргізіледі.

Мәні бойынша сараптамаға ақы төленбеген жағдайда өтінім кері қайтарып алынған болып есептеледі.

8. Мәні бойынша өтінім сараптамасын жүргізу кезеңінде сараптама жасау ұйымы өтінім берушіден онсыз сараптама өткізу мүмкін болмайтын қосымша материалдарды, оның ішінде өнертабыстың өзгертілген формуласын сұратып алуға құқылы.

Сараптама жасау ұйымының сұратуы бойынша қосымша материалдар, сұратуға немесе өтінімге қарсы қойылатын материалдардың көшірмелерін өтінім беруші оған сараптама жасау ұйымының сұратуы жіберілген күннен бастап екі ай ішінде сұратқан жағдайда, аталған көшірмелер жіберілген күннен бастап өнертабыстың мәні өзгертілмей үш ай мерзімде табыс етілуге тиіс.

Қосымша материалдарға өнертабыстың мәнін өзгерткен бөлігінде осы баптың 2-тармағында белгіленген тәртіп қолданылады. Егер өтінім беруші сұрау салынған материалдарды немесе белгіленген мерзімді ұзарту туралы өтінішті белгіленген мерзімде табыс етпесе, өтінім қайтарып алынған болып есептеледі.

9. Егер өтінімге мәні бойынша сараптама жасау нәтижесінде сараптама жасау ұйымы өтінім беруші сұрап отырған құқықтық қорғау көлеміндегі мәлімделген ұсыныс осы Заңның 6-бабында айқындалған өнертабыстың патент қабілеттілігі талаптарына сәйкес келетінін анықтаса, онда сараптама жасау ұйымы белгіленген басымдықты көрсете отырып патентке өтінім берушімен келісілген өнертабыс формуласымен оң қорытынды береді.

Сараптама жасау ұйымының қорытындысы негізінде уәкілетті орган өнертабысқа патент беру туралы не оны беруден бас тарту туралы шешім шығарады.

10. Өтінім берілген өнертабыс өтініш беруші сұраған құқықтық қорғау көлемінде өнертабыстың патент қабілеттілігі талаптарына сәйкес келмейтіні анықталған кезде сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы беріледі.

Сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы мына жағдайларда:

1) егер өтінім өнертабыс ретінде қорғалмайтын объектілерге қатысты болса;

2) егер өтінім беруші ұсынылған формулада өтінімнің бастапқы

материалдарында жоқ белгілердің болуы туралы немесе өнертабыс ретінде қорғалатын объектіден басқа, өнертабыс ретінде қорғалатын объектілерге жатпайтын ұсынысты да сипаттайтын болса немесе оған қатысты өнертабыс бірлігі талаптары бұзылуына

байланысты қарау өткізілмегені туралы хабарланғаннан кейін өнертабыс формуласын өзгертпесе беріледі.

Өтінім беруші сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде уәкілетті органға қарсылық бере алады. Қарсылықты шағым кеңесі ол түскен күннен бастап төрт ай мерзімде қарауға тиіс.

11. Өтінім беруші сараптама жасау ұйымының тиісті қорытындысы берілгенге дейін өтінімді қараудың кез келген сатысында инновациялық патент беру туралы өтінішхат бере алады. Бұл жағдайда сараптама осы Заңның 22-1-бабына сәйкес жүргізіледі.

12. Өтінім беруші сараптаманың қарсы қойған барлық материалдарымен таныстырылуы мүмкін. Өтінім беруші сұратқан материалдарды сараптама жасау ұйымы оған сұрау салынған күннен бастап бір ай мерзім ішінде жібереді.

13. Осы баптың 3, 4, 7, 8, 10-тармақтарында көзделген және өтінім беруші өткізіп алған мерзімдерді дәлелді себептерінің болғаны және өткізіп алған мерзімді қалпына келтіру ақысының төленгені туралы құжат тапсырылған жағдайда сараптама жасау ұйымы қалпына келтіруі мүмкін.

Мерзімді қалпына келтіру туралы өтінішті өтінім беруші өткізіп алған мерзім біткен күннен бастап он екі айдан кешіктірмей беруі мүмкін. Мұндай өтініш сараптама жасау ұйымына сараптаманың сұратылған құжаттарымен немесе шағым кеңесіне жасалған қарсылықпен бірге тапсырылады.

14. Егер өтінімді қарау кезінде онда мемлекеттік құпияларды құрайтын мәліметтер анықталса, өтінім Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпиялар туралы заңдарында белгіленген тәртіппен құпияландырылады.

Ескерту. 22-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02. N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

22-1-бап. Өнертабысқа инновациялық патент беруге арналған өтінімге сараптама

1. Сараптама жасау ұйымына келіп түскен өтінім бойынша осы Заңның 17-бабы 2-тармағы бірінші бөлігінің 1), 2) және 4) тармақшаларында көзделген өтінім құжаттарының бар екендігі тексеріледі, өтінім берілген күн анықталады. Егер өтінім осы Заңның 17-бабы 2-тармағы бірінші бөлігінің 1), 2) және 4) тармақшаларының талаптарын қанағаттандырмаса, сараптама жасау ұйымы өтінім берушіге бұл туралы хабарлайды және жетіспейтін құжаттарды (мәліметтерді) осындай хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай ішінде табыс етуді ұсынады. Өтінім беруші сұратылған құжаттарды (мәліметтерді) белгіленген мерзімде табыс етпеген жағдайда, өтінім берілмеген болып есептеледі, ол туралы өтінім берушіге тиісті хабарлама жіберіледі.

Өнертабысқа инновациялық патент беруге өтінім берілген күн белгіленгеннен кейін сараптама жасау ұйымы ол бойынша сараптама жүргізеді, оның процесінде осы Заңның 17-бабының 2-тармағында көзделген құжаттардың бар екендігі, оларға қойылатын белгіленген талаптардың сақталуы, өнертабыс бірлігі талабының сақталуы тексеріледі, мәлімделген шешімнің өнертабыс ретінде қорғалатын объектіге жататындығы туралы мәселе қаралады, сондай-ақ басымдық күні белгіленеді және мәлімделген шешімнің Қазақстан Республикасында патенттелген өнертабыстарға, пайдалы модельдерге, Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттардың негізінде берілген патенттерге, жарияланған еуразиялық өтінімдерге, қаралатын өтінімнің басымдық күніне дейін сараптама жасау ұйымына берілген басқа өтінім берушілердің кері қайтарып алынбаған өтінімдеріне қатысты жергілікті жаңалығына тексеру, сондай-ақ өнеркәсіпте қолданылымдығына тексеру жүргізіледі.

2. Егер өтінім беруші өтінім бойынша осы Заңның 21-бабына сәйкес қосымша материалдар ұсынған болса, сараптама процесінде олардың мәлімделген өнертабыстың

мәнін өзгертпейтіні тексеріледі.

Егер қосымша материалдарда өнертабыс формуласына енгізілуге тиіс және өтінімнің бастапқы материалдарында жоқ белгілер болса, олар өтінім берілген өнертабыстың мәнін өзгертеді. Өтінімді қарау кезінде қосымша материалдардың өтінім берілген өнертабыстың мәнін өзгертетін бөлігі назарға алынбайды және өтінім беруші оны дербес өтінім ретінде ресімдеуі мүмкін, бұл жөнінде өтінім берушіге хабарланады.

3. Өтінім құжаттарына қойылатын талаптарды бұза отырып берілген өтінім бойынша өтінім берушіге сауал жіберіліп, онда ол жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде түзетілген немесе жоқ құжаттарды табыс ету ұсынылады.

Егер, өтінім беруші көрсетілген мерзімде сұратылған құжаттарды немесе белгіленген мерзімді ұзарту туралы өтініш хатты табыс етпесе, өтінім кері қайтарып алынған болып есептеледі.

4. Өнертабыс бірлігі талаптарын бұза отырып берілген өтінім бойынша өтінім берушіге оған тиісті хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай мерзім ішінде өнертабыстың қайсысы қаралуға тиіс екенін хабарлау және қажет болған жағдайда, өтінім құжаттарына нақтылаулар енгізу ұсынылады. Бастапқы өтінім материалдарына енген басқа өнертабыстар бөлектелген өтінімдермен ресімделуі мүмкін. Бөлектелген өтінімдердің басымдығы осы Заңның 20-бабының 5-тармағына сәйкес белгіленеді.

Егер өтінім беруші өзіне өнертабыс бірлігі талаптарының бұзылғаны туралы хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде өнертабыстардың қайсысын қарау қажет екенін хабарламаса және нақтыланған құжаттарды табыс етпесе, формулада бірінші көрсетілген объектіні, сондай-ақ онымен өнертабыс бірлігі талаптарын қанағаттандыратындай байланыстағы басқа да өнертабыстарды қарау жүргізіледі.

5. Егер сараптама нәтижесінде өтінімнің өнертабыстар ретінде қорғалатын объектілерге жататыны, құжаттардың белгіленген талаптарға сәйкес келетіні анықталса және өтінім осы баптың 1-тармағына сәйкес жергілікті жаңалық және өнеркәсіптік қолданымдылық шартына жауап беретін ұсынысты сипаттайтын болса, өтінім берушімен келісілген формуладағы инновациялық патентке сараптама жасау ұйымының оң қорытындысы беріледі.

Сараптама жасау ұйымының қорытындысы негізінде уәкілетті орган өнертабысқа инновациялық патент беру туралы не оны беруден бас тарту туралы шешім шығарады.

6. Сараптама жасау ұйымының инновациялық патентке теріс қорытындысы:

1) егер өтінім өнертабыс ретінде қорғалмайтын объектіге қатысты;

2) егер өтінім беруші ұсынылған формулада өтінімнің бастапқы материалдарында жоқ белгілердің болуы туралы немесе өнертабыс ретінде қорғалатын объектіден басқа, өнертабыс ретінде қорғалатын объектіге жатпайтын ұсынысты да сипаттайтын немесе өнертабыс бірлігі талаптары бұзылуына байланысты оған қатысты қарау өткізілмегені туралы хабарланғаннан кейін өнертабыс формуласын өзгертпеген;

3) егер өтінім осы баптың 1-тармағына сәйкес жергілікті жаңалыққа және өнеркәсіптік қолданымдылық шартына жауап бермейтін ұсынысты қамтыған жағдайларда беріледі.

Өтінім беруші сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы жіберілген күннен бастап алты ай мерзімде оған қарсылығын уәкілетті органға бере алады. Қарсылықты апелляциялық кеңес ол түскен күннен бастап екі ай мерзімде қарауға тиіс.

7. Өтінім беруші өтінімді қараудың кез келген сатысында, сондай-ақ патент иеленуші және үшінші тұлғалар инновациялық патент беру туралы мәліметтер жарияланғаннан кейін техника деңгейін айқындау үшін ақпараттық іздестіру жүргізу туралы өтінішхат бере алады, өнертабыстың патентке қабілеттілігін бағалау онымен салыстырыла отырып жүзеге асырылуы мүмкін. Сараптама жасау ұйымы осы Заңның 6-

бабының 3-тармағына сәйкес өнертабыстар болып танылмайтын объектілерге қатысты ақпараттық іздестіру жүргізбейді, бұл туралы ақпараттық іздестіру туралы өтінішхат беруші адам хабарланады.

8. Сараптама жасау ұйымы өтінім берушінің өтінімді қараудың кез келген сатысында немесе патент иеленушінің инновациялық патент берілгеннен кейін берілген немесе үшінші тұлғалардың инновациялық патент беру туралы мәліметтер жарияланғаннан кейін берілген өтініш хаты бойынша, бірақ осы Заңның 5-бабының 3-тармағына сәйкес инновациялық патенттің қолданылу мерзімі ұзартылған жағдайда өтінім берілген күннен бастап үш жылдан кешіктірмей өтінімге мәні бойынша сараптама жүргізеді. Мәні бойынша сараптама өтінімге мәні бойынша сараптамаға тиісті ақысы төленген жағдайда, сондай-ақ егер өтініш хатты өтінім беруші немесе патент иеленуші жасаған болса, инновациялық патенттің күшінде болуын қолдау кезінде жүзеге асырылады.

Мәні бойынша сараптама осы Заңның 22-бабының 7-10 және 13-тармақтарында көзделген тәртіппен жүргізіледі.

Ескерту. 22-1-баппен толықтырылды - ҚР 2007.03.02 N 237 Заңымен, өзгеріс енгізілді - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

23-бап. Пайдалы модельге патент беруге арналған өтінімге сараптама

1. Сараптама жасау ұйымына келіп түскен өтінім бойынша осы Заңның 18-бабы 2-тармағы бірінші бөлігінің 1)-4) тармақшаларында көзделген құжаттардың бар екендігі тексеріледі, өтінім берілген күн белгіленеді. Егер өтінім осы Заңның 18-бабы 2-тармағы бірінші бөлігінің 1)-4) тармақшаларының талаптарын қанағаттандырмаса, сараптама жасау ұйымы өтінім берушіге бұл туралы хабарлайды және жетіспейтін құжаттарды (мәліметтерді) осындай хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай ішінде табыс етуді ұсынады. Өтінім беруші сұратылған құжаттарды (мәліметтерді) белгіленген мерзімде ұсынбаған жағдайда өтінім берілмеген болып есептеледі, ол туралы өтінім берушіге тиісті хабарлама жіберіледі.

Сараптама жүргізу барысында осы Заңның 18-бабының 2-тармағында көзделген қажетті құжаттардың бар екендігі және оларға қойылатын белгіленген талаптардың орындалуы тексеріледі, өтінімнің басымдық күні, мәлімделген ұсынысты пайдалы модель ретінде қорғалатын объектілерге жатқызу мүмкіндігі айқындалады, пайдалы модельдің бірлігі тексеріледі.

Мәлімделген пайдалы модельдің осы Заңның 7-бабының 1-тармағында белгіленген патент қабілеттілік талаптарына сәйкестігін тексеру жүзеге асырылмайды. Патент өтінім берушінің тәуекелімен және жауапкершілігімен беріледі.

2. Пайдалы модельге өтінімнің сараптамасын өткізген кезде тиісінше осы Заңның 22-бабының 2-4 және 13-тармақтарындағы ережелер қолданылады.

Егер сараптама нәтижесінде өтінімнің пайдалы модельдер ретінде қорғалатын объектілерге жататыны және құжаттардың белгіленген талаптарға сәйкестігі анықталса, пайдалы модельге патент беруге сараптама жасау ұйымының оң қорытындысы беріледі.

Сараптама жасау ұйымының қорытындысы он күн мерзімде патент беру туралы шешім қабылдау үшін уәкілетті органға жіберіледі, бұл туралы (мұндай шешім қабылданған жағдайда) өтініш беруші хабардар етіледі.

Сараптама жасау ұйымының қорытындысы негізінде уәкілетті орган он күн мерзімде пайдалы модельге патент беру не оны беруден бас тарту туралы шешім шығарады.

Уәкілетті органның патент беру туралы шешім қабылдағаны туралы хабарлама өтініш берушіге жіберілген күннен бастап үш ай ішінде өтініш беруші сараптама жасау ұйымына патент беруге және жариялауға дайындағаны үшін тиісті төлемді, сондай-ақ мемлекеттік бажды төлегенін растайтын құжатты ұсынады. Көрсетілген құжаттар

ұсынылмаған жағдайда төлем мерзімі үш ай ішінде қалпына келтірілуі мүмкін. Олай болмаған жағдайда өтінім қайтарып алынған болып есептеледі, өтінім бойынша іс жүргізу тоқтатылады, бұл туралы өтініш беруші хабардар етіледі.

3. Егер сараптама нәтижесінде өтінімнің пайдалы модельдер ретінде қорғалмайтын объектілерге жататыны анықталса, сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы беріледі. Егер өтінім беруші ол ұсынған формулада өтінімнің бастапқы материалдарында болмаған белгілер байқалса немесе пайдалы модель ретінде қорғалатын объектіден басқа, пайдалы модель ретінде қорғалатын объектілерге жатпайтын ұсыныстармен де сипатталса, немесе пайдалы модель бірлігі талаптарын бұзуға байланысты қаралмағандығы туралы хабарламадан кейін формуланы өзгертпесе де, сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы беріледі.

Өтінім беруші сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысына ол жіберілген күннен бастап үш ай мерзім ішінде уәкілетті органға қарсылық беруге құқылы. Қарсылықты оның түскен күнінен бастап екі ай мерзімде шағым кеңесі қарауға тиіс.

4. Өтінім беруші өтінім қаралуының кез келген сатысында, сондай-ақ патент иеленуші мен үшінші тұлғалар патент беру туралы мәліметтер жарияланғаннан кейін техникалық деңгейін анықтау үшін сонымен салыстыру арқылы пайдалы модельдің патент қабілеттілігін бағалау жүзеге асырылатын ақпараттық іздестіру жүргізу туралы өтініш беруі мүмкін. Бұл жағдайда тиісінше осы Заңның 22-бабы 11-тармағының ережелері қолданылады.

Ескерту. 23-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

24-бап. Өнеркәсіптік үлгіге берілетін өтінімге сараптама

1. Сараптама жасау ұйымы өнеркәсіптік үлгіге өтінім бойынша ресми сараптама және мәні бойынша сараптама жүргізеді.

2. Ресми сараптама жасау сатысында осы Заңның 19-бабы 2-тармағы 1), 2) және 4) тармақшаларында көзделген өтінім құжаттарының бар екендігі тексеріледі, өтінім берілген күн мен басымдық күні анықталады.

Өнеркәсіптік үлгіге берілетін өтінім құжаттарына қойылатын талаптарды бұза отырып ресімделген өтінім бойынша өтінім берушіге сауал жіберіліп, онда сауал жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде түзетілген немесе жетіспейтін құжаттарды табыс ету ұсынылады.

Егер өтінім беруші белгіленген мерзімде сұратылған құжаттарды немесе белгіленген мерзімді ұзарту туралы өтініш хатты табыс етпесе, өтінім берілмеген болып есептеледі, ол туралы өтінім берушіге тиісті хабарлама жіберіледі.

Өнеркәсіптік үлгіге берілген өтінімге осы Заңның 21-бабына сәйкес қосымша материалдар табыс етілген кезде олардың өтінім берілген өнеркәсіптік үлгінің мәнін өзгертпейтіні тексеріледі.

Егер қосымша материалдарда өтінімнің бастапқы материалдарында жоқ белгілер болса, олар мәлімделген өнеркәсіптік үлгінің мәнін өзгертеді. Өтінімді қарау кезінде қосымша материалдардың мәлімделген өнеркәсіптік үлгінің мәнін өзгертетін бөлігі назарға алынбайды және оны өтініш беруші дербес өтінім ретінде ресімдей алады, бұл туралы өтінім берушіге хабарланады.

Ресми сараптама аяқталғаннан кейін ресми сараптаманың нәтижесі туралы өтінім берушіге хабарланады.

3. Ресми сараптама оң нәтижемен аяқталғаннан кейін сараптама жасау ұйымы өтінімге мәні бойынша сараптама жүргізеді.

Өтінімге мәні бойынша сараптама мәлімделген ұсыныстың өнеркәсіптік үлгі ретінде қорғалатын объектіге жатқызылуы мүмкіндігін анықтауды, көркемдік-конструкторлық шешім деңгейін айқындау үшін мәлімделген өнеркәсіптік үлгіге қатысты

ақпараттық іздестіру жүргізуді, мәлімделген шешімнің осы Заңның 8-бабында белгіленген патентке қабілеттілік талаптарына сәйкес келетініне тексеру жүргізуді қамтиды және өтінімге мәні бойынша сараптамаға ақы төленгенін растайтын құжат ұсынылған жағдайда жүзеге асырылады.

Өтінімге мәні бойынша сараптамаға ақы төленгені туралы құжат ресми сараптаманың нәтижесі туралы хабарлама жіберілген күннен бастап үш ай ішінде сараптама жасау ұйымына табыс етіледі.

4. Өтінімге мәні бойынша сараптама жүргізу кезеңінде сараптама жасау ұйымы өтінім берушіден онсыз сараптама жасау мүмкін болмайтын қосымша материалдарды, оның ішінде елеулі белгілердің өзгертілген тізбесін сұратуға құқылы.

Сараптама жасау ұйымының сұратуы бойынша қосымша материалдар сауал жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде өнеркәсіптік үлгінің мәні өзгертілместен табыс етілуге тиіс.

Қосымша материалдарға өнеркәсіптік үлгінің мәнін өзгертетін бөлігінде осы баптың 1-тармағында белгіленген тәртіп қолданылады. Егер өтінім беруші сұратылған материалдарды немесе белгіленген мерзімді ұзарту туралы өтініш хатты белгіленген мерзімде ұсынбаса, өтінім кері қайтарып алынған болып есептеледі.

5. Сараптама жасау ұйымы, егер өтінімге мәні бойынша жүргізілген сараптама нәтижесінде өтінім беруші сұраған көлемдегі құқықтық қорғау мәлімделген ұсынысы осы Заңның 8-бабында айқындалған өнеркәсіптік үлгінің патентке қабілеттілік шарттарына сәйкес келетінін анықтаса, онда сараптама жасау ұйымы белгіленген басымдықты көрсете отырып, өтінім берушімен келісілген елеулі белгілер жиынтығымен бірге патентке оң қорытынды береді.

Сараптама жасау ұйымының қорытындысы негізінде уәкілетті орган өнеркәсіптік үлгіге патент беру туралы не патент беруден бас тарту туралы шешім шығарады.

6. Мәлімделген өнеркәсіптік үлгінің өтінім беруші сұраған құқықтық қорғау көлемінде өнеркәсіптік үлгінің патентке қабілеттілік шарттарына сәйкес келмейтіні анықталған кезде сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы беріледі.

Сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысы, егер өтінім өнеркәсіптік үлгі ретінде қорғалмайтын объектіге жататын болса және, егер өтінім беруші ол туралы хабарланғаннан кейін елеулі белгілердің жиынтығын өзгертпеген, елеулі белгілердің ұсынылған жиынтығында өтінімнің бастапқы материалдарында жоқ белгілер болған немесе өнеркәсіптік үлгі ретінде қорғалатын объектіден басқа, өнеркәсіптік үлгі ретінде қорғалатын объектілерге жатпайтын ұсынысты да сипаттайтын немесе өнеркәсіптік үлгінің бірлігі талаптарының бұзылуына байланысты оған қатысты қарау жүргізілмеген жағдайда да беріледі.

Өтініш беруші сараптама жасау ұйымының теріс қорытындысына ол жіберілген күннен бастап үш ай мерзімде уәкілетті органға қарсылық беруге құқылы. Апелляциялық кеңес қарсылық түскен күнінен бастап екі ай мерзімде оны қарауға тиіс

7. Өтінім беруші сараптама қарсы қойған барлық материалдармен таныса алады. Сараптама жасау ұйымы өтінім берушінің сұратқан материалдарының көшірмелерін сұрау алынған күннен бастап бір ай мерзімде жібереді.

8. Сараптама жасау ұйымы осы баптың 3 және 4-тармақтарында көзделген және өтінім беруші өткізіп алған мерзімдерді дәлелді себептер болған және өткізіп алынған мерзімді қалпына келтіруге ақы төленгені туралы құжат табыс етілген жағдайда қалпына келтіруі мүмкін.

Өтінім беруші мерзімді қалпына келтіру туралы өтініш хатты өткізіп алынған мерзім аяқталған күннен бастап алты айдан кешіктірмей бере алады. Мұндай өтінішхат сараптама жасау ұйымына сараптаманың сұратылған материалдарымен немесе апелляциялық кеңеске жасалған қарсылықпен бір мезгілде ұсынылады.

Ескерту. 24-бап жаңа редакцияда - ҚР 2007.03.02 N 237 Заңымен, өзгеріс

енгізілді - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

25-бап. Өнеркәсіптік меншік объектісін тіркеу және қорғау құжатын беру

1. Сараптама жасау ұйымы Қазақстан Республикасының Өнертабыстарының мемлекеттік тізіліміне, Қазақстан Республикасының Пайдалы модельдер мемлекеттік тізіліміне немесе Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп үлгілері мемлекеттік тізіліміне тиісінше өнертабысты, пайдалы модельді немесе өнеркәсіп үлгісін енгізеді.

2. Уәкілетті орган патентті беру туралы мәліметтерді бюллетеньге жариялай отырып, патент иеленушіге тиісті қорғау құжатын береді.

Атына қорғау құжаты сұралған адам бірнешеу болған жағдайда оларға бір қорғау құжаты беріледі.

3. Өнеркәсіптік меншік объектісінің патент иеленуші болып табылмайтын авторына уәкілетті орган оның авторлығын растайтын ресми куәлік береді.

4. Қорғау құжаты мен автор куәлігінің нысанын, оларда көрсетілген мәліметтер құрамын уәкілетті орган белгілейді.

Ескерту. 25-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

26-бап. Қорғау құжаттарын беру туралы мәліметтерді жариялау

1. Сараптама жасау ұйымы өнертабысқа патент беру туралы мәліметтерді өтінім берілген күннен бастап он сегіз ай, ал өнертабысқа инновациялық патент, пайдалы модельге патент, өнеркәсіптік үлгіге патент беру туралы мәліметтерді он екі ай өткен соң бюллетеньде жариялайды. Өтінім берушінің өтінішхаты бойынша сараптама жасау ұйымы мәліметтерді көрсетілген мерзімнен ерте жариялайды.

2. Алып тасталды - Қазақстан Республикасының 2007.03.02. N 237 Заңымен.

3. Автордың қорғау құжаты туралы жарияланған мәліметтерде автор ретінде аталынудан бас тартуға құқығы бар.

4. Жарияланатын мәліметтердің толық құрамын уәкілетті орган белгілейді.

5. Қорғау құжатын беру туралы мәліметтер жарияланғаннан кейін кез келген тұлға өтінімнің материалдарымен және сараптама жасау ұйымы дайындаған ақпараттық іздестіру туралы есеппен танысуға құқылы.

6. Осы Заңның 5-бабы 3-тармағына сәйкес сараптама жасау ұйымы бюллетеньде қорғау құжаттарының қолданылу мерзімін ұзарту туралы мәліметтер, сондай-ақ тиісті мемлекеттік тізілімдердегі жазбалардың өзгерістері туралы мәліметтер жариялайды.

Ескерту. 26-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2007.03.02 N 237, 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

27-бап. Өтінімді қайтарып алу

Өтінім беруші өнеркәсіптік меншік объектісіне берген өтінімін Қазақстан Республикасының тиісті Мемлекеттік тізіліміне тіркелгенге дейін қайтарып алуға құқылы.

28-бап. Өтінімдерді қайта өзгерту

1. Өнертабысқа өтінім бойынша сараптама жасау ұйымының тиісті қорытындысы берілгенге дейін өтінім беруші оны тиісті өтініш жасау арқылы пайдалы модельге өтінім етіп өзгертуге құқылы.

2. Пайдалы модельге өтінім бойынша сараптама жасау ұйымының қорытындысы берілгенге дейін тиісті өтініш жасау арқылы пайдалы модельге өтінімді өнертабысқа өтінім етіп өзгертуге болады.

3. Аталған өзгертулер кезінде алғашқы өтінімнің басымдығы және берілген күні сақталады.

Ескерту. 28-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

6-тарау. Қорғау құжатының қолданылуын тоқтату және қалпына келтіру

29-бап. Қорғау құжатына дау айту

1. Қорғау құжатына бүкіл қолданылу мерзімі ішінде оны беруге қарсы қарсылық бойынша мынадай жағдайларда:

1) қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісі осы Заңда белгіленген патент қабілеттілігі талаптарына сәйкес келмесе;

2) өнертабыстың, пайдалы модельдің формуласында немесе өнеркәсіп үлгісінің елеулі белгілері жиынтығында өтінімнің бастапқы материалдарында болмаған белгілер болса;

3) қорғау құжаты өтінім берушінің осы Заңның 37-бабының ережелерін бұзуы жағдайында берілсе;

4) қорғау құжатында авторы (авторлары) немесе патент иеленуші дұрыс көрсетілмесе дау айтылуы және толық немесе ішінара жарамсыз деп танылуы мүмкін.

2. Осы баптың 1-тармағының 1)-3) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша қорғау құжатын беруге қарсылық уәкілетті органға беріледі. Қарсылық оның түскен күнінен бастап алты ай мерзімде шағым кеңесінде қаралуға тиіс. Қарсылық берген тұлға патент иеленушіні қарсылықпен таныстыруға міндетті.

Ескерту. 29-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

30-бап. Қорғау құжатының күші жоқ деп танылуы және оның қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтату

1. Шағым кеңесі шешімінің немесе сот шешімінің негізінде қорғау құжаты толық немесе ішінара жарамсыз деп танылады.

2. Қорғау құжатының қолданылуы:

1) бюллетеньде қорғау құжаты қолданылуының мерзімінен бұрын тоқтатылғаны туралы мәліметтер жарияланған күннен бастап уәкілетті органға патент иеленуші берген арыз негізінде мерзімінен бұрын тоқтатылады. Егер қорғау құжаты бір топ өнеркәсіптік меншік объектілеріне берілген болса, ал патент иеленушінің өтініші осы объектілер тобының бір бөлігіне ғана қатысты берілсе, қорғау құжатының күші тек өтініште көрсетілген өнеркәсіптік меншік объектілеріне қатысты ғана тоқтатылады;

2) белгіленген төлем мерзімінің өткен күнінен бастап қорғау құжатын күшінде ұстау үшін белгіленген мерзімде төлем төленбеген жағдайда мерзімнен бұрын тоқтатылады.

3. Сараптама жасау ұйымы бюллетеньде толық немесе ішінара жарамсыз деп танылған, сондай-ақ қолданылуы мерзімінен бұрын тоқтатылған қорғау құжаттары туралы мәліметтер жариялайды.

Ескерту. 30-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

31-бап. Патенттің қолданылуын қалпына келтіру.

Соңынан пайдалану құқығы

1. Осы Заңның 30-бабы 2-тармағының 2) тармақшасында аталған негізде тоқтатылған патенттің қолданылуы, патент иеленушінің өтініші бойынша патентті күшінде сақтау үшін төленетін төлемнің мерзімі біткен күннен бастап үш жыл ішінде, патенттің қолданылуын қалпына келтіруге төлем туралы құжат берілген жағдайда, қалпына келтірілуі мүмкін.

Сараптама жасау ұйымы бюллетеньде патенттің қолданылуын қалпына келтіру

туралы мәліметтер жариялайды. Жарияланым күні патенттің қолданылуы қалпына келтірілген күн болып табылады.

2. Патенттің қолданылуы тоқтатылған күн мен қалпына келтірілген күн аралығындағы кезеңде Қазақстан Республикасының аумағында патентпен қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалана бастаған немесе оған қажетті дайындық жасаған кез келген адам оны одан әрі осындай пайдаланудың көлемін ұлғайтпай, тегін пайдалану құқығын сақтап қалады (соңынан пайдалану құқығы).

Соңынан пайдалану құқығы басқа адамға өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалану орын алған немесе оған қажетті дайындық жасалған өндіріспен бірге ғана берілуі мүмкін.

Ескерту. 31-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

7-тарау. Авторлардың, өтініш берушілердің және патент иеленушілердің құқықтарын қорғау

32-бап. Апелляциялық кеңес

1. Апелляциялық кеңес осы Заңның 22-бабының 10-тармағына, 22-1-бабының 6-тармағына, 23-бабының 3-тармағына және 29-бабының 2-тармағына сәйкес берілетін қарсылықтар бойынша дауларды сотқа дейін қарау жөніндегі уәкілетті органның бөлімшесі болып табылады. Апелляциялық кеңес туралы ережені уәкілетті орган бекітеді.

2. Апелляциялық кеңеске мынадай:

1) өнертабысқа инновациялық патентті, өнертабысқа, пайдалы модельге, өнеркәсіптік үлгіге патентті беруден бас тарту туралы уәкілетті органның шешімдеріне (сараптама жасау ұйымының қорытындысына);

2) өнертабысқа инновациялық патентті, өнертабысқа, пайдалы модельге, өнеркәсіптік үлгіге патентті беруге қарсы қарсылықтар берілуі мүмкін.

Осы тармақтың 1) тармақшасында көзделген қарсылықты өтініш беруші немесе оның құқықтық мұрагері тікелей өзі не өкіл арқылы бере алады.

Осы тармақтың 2) тармақшасында көзделген қарсылықты кез келген мүдделі тұлға тікелей өзі не өкіл арқылы бере алады.

Қарсылық қазақ және орыс тілдерінде уәкілетті органға тікелей беріледі немесе пошта арқылы жіберіледі. Қарсылыққа қоса берілетін материалдар қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады. Егер қоса берілетін материалдар басқа тілде ұсынылса, онда қарсылыққа олардың қазақ және орыс тілдеріндегі нотариаттық түрде куәландырылған аудармасы қоса беріледі.

Егер қарсылық факсимильдік байланыс немесе электрондық пошта арқылы берілсе, ол осындай қарсылықты алған күннен бастап бір айдан кешіктірілмей қағаз жеткізгіштегі түпнұсқасымен расталуға тиіс.

Қарсылық осы Заңда көрсетілген мерзімдер ішінде беріледі.

Осы тармақтың 1) тармақшасында көрсетілген қарсылықтарды берудің өтініш беруші өткізіп алған мерзімі дәлелді себептер болған жағдайда және өтіп кеткен мерзімді қалпына келтіру төлемі туралы құжат ұсынылған жағдайда қалпына келтірілуі мүмкін. Өткізіп алған мерзімді қалпына келтіру туралы өтінішті өтініш беруші осы Заңда белгіленген мерзімдер ішінде беруі мүмкін. Мұндай өтініш апелляциялық кеңеске қарсылықпен бір мезгілде ұсынылады.

3. Қарсылықты патенттік сенім білдірілген өкіл немесе өзге өкіл арқылы берген жағдайда, сенімхат қазақ және орыс тілдерінде беріледі, егер сенімхат басқа тілде (шетел тілінде) берілсе, онда ол қазақ және орыс тілдеріне аударылуға тиіс, сенімхаттың аудармасы нотариаттық түрде куәландырылады. Қарсылық материалдарына нотариат куәландырған сенімхаттың түпнұсқасы қоса беріледі немесе ол нотариат куәландырғанын растау үшін апелляциялық кеңестің хатшысына көшірмесімен бірге

ұсынылады.

4. Берілген қарсылық апелляциялық кеңес алқасының отырысында осы Заңда көрсетілген мерзім ішінде қаралуға тиіс. Қарсылықты қарау мерзімі қарсылықты берген тұлғаның, сондай-ақ патент иеленушінің өтініші бойынша, бірақ қарсылықты қарау үшін белгіленген мерзім аяқталған күннен бастап алты айдан асырмай ұзартылуы мүмкін.

5. Қарсылық берген тұлға, патент иеленуші апелляциялық кеңестің шешіміне осы шешім шығарылған күннен бастап алты ай ішінде сотқа шағым жасауға құқылы.

Ескерту. 32-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

32-1-бап. Қарсылықты апелляциялық кеңесте қараудан бас тарту негіздері

1. Егер:

1) қарсылық Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес апелляциялық кеңесте қаралуға жатпаса;

2) қарсылыққа қол қойылмаса не оған қол қоюға өкілеттігі жоқ тұлға қол қойса;

3) қарсылық белгіленген мерзімді бұза отырып берілсе және көрсетілген мерзімді ұзарту мен қалпына келтіру мүмкіндігі жоқ болса;

4) өтініш беруші қарсылықты беруді ресімдеуге, мазмұндауға және рәсімдеуге қойылатын талаптарға қатысты кемшіліктерді белгіленген мерзімде жоймаса, қарсылықты қарауға қабылдаудан бас тартылады.

Көрсетілген мән-жайлар болған жағдайда, қарсылық берген тұлғаға алынған қарсылықты қарауға қабылдауға болмайтыны және ол берілген жоқ деп есептелетіні туралы хабарлама жіберіледі.

Қарсылық берген тұлға немесе оның өкілі берілген қарсылықты апелляциялық кеңес алқасының шешімі жарияланғанға дейін қайтарып алуы мүмкін.

Ескерту. Заң 32-1-баппен толықтырылды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

32-2-бап. Қарсылықты апелляциялық кеңес алқасының отырысында қарау

1. Қарсылықты қарау құрамында кемінде бес мүшесі бар апелляциялық кеңес алқасында жүзеге асырылады. Дауды қарау басталған кезге дейін апелляциялық кеңес алқасының дербес құрамының құпиялылығы қамтамасыз етілуге тиіс.

Апелляциялық кеңес алқасының отырысына қорытынды ұсыну үшін ғылыми ұйымдардың өкілдері мен тиісті бейіндегі мамандар шақырылуы мүмкін.

2. Апелляциялық кеңес алқасы отырысты өткізу мерзімдерін мынадай жағдайларда:

1) қарсылықты қарауға қатысу құқығы бар тұлғалардың біреуі келмегендіктен, қарсылықты бұл отырыста қарау мүмкін болмағанда;

2) мәні бойынша шешім қабылдау үшін жетіспейтін қосымша құжаттарды (дәлелдемелерді) тараптардың ұсынуы қажет болғанда;

3) тараптардың өтініші бойынша кейінге қалдыруға құқылы.

3. Қарсылықты қарауға қатысушы тұлғалардың:

1) іс материалдарымен танысуға, олардан үзінді көшірме жасауға, олардың көшірмесіне тапсырыс беруге және оны алуға;

2) дәлелдемелер ұсынуға;

3) дәлелдемелерді зерттеуге қатысуға;

4) апелляциялық процеске қатысушыларға сұрақтар қоюға;

5) өтініш мәлімдеуге;

6) апелляциялық кеңес алқасының мүшелеріне ауызша және жазбаша түсініктер беруге;

7) қарсылықты қарау барысында туындаған барлық мәселелер бойынша өзінің

дәлелдері мен пайымдауларын ұсынуға;

8) іске қатысушы басқа тұлғалардың өтініштеріне, дәлелдері мен пайымдауларына қарсылық білдіруге құқығы бар.

4. Дау мәні бойынша шешілген жағдайда апелляциялық кеңес алқасы шешім шығарады.

Шешім апелляциялық кеңес алқасы мүшелерінің жай көпшілік даусымен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда апелляциялық кеңес алқасының отырысында төрағалық етушінің дауысы шешуші болып табылады.

Қарсылықты қарау нәтижелері бойынша мынадай:

- 1) қарсылықты қанағаттандыру туралы;
- 2) қарсылықты ішінара қанағаттандыру туралы;
- 3) қарсылықты қарау мерзімін кейінге қалдыру туралы;
- 4) қарсылықты қанағаттандырудан бас тарту туралы шешім шығарылады.

5. Апелляциялық кеңес алқасы шешім шығарылған күннен бастап он жұмыс күні ішінде апелляциялық кеңестің шешімін әзірлейді және тараптарға жібереді. Апелляциялық кеңестің шешімі жазбаша нысанда баяндалады және ол кіріспелік, сипаттамалық, дәлелдемелік және қарарлық бөліктерден тұруға тиіс.

Апелляциялық кеңестің шешіміне апелляциялық кеңес алқасының барлық мүшелері қол қояды.

Ескерту. Заң 32-2-баппен толықтырылды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

33-бап. Дауларды сот тәртібімен қарау

1. Мынадай даулар:

- 1) өнеркәсіптік меншік объектісіне авторлық туралы;
- 2) қорғау құжатының дұрыс берілуі туралы;
- 3) патент иеленушіні анықтау туралы;
- 4) күштеп лицензия беру туралы;
- 5) патент иеленушінің қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалануға айрықша құқығын және басқа да мүліктік құқықтарын бұзушылық туралы;
- 6) қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін пайдалануға лицензиялық шарттардың жасалуы мен орындалуы туралы;
- 7) алдыңғы және соңынан пайдалану құқығы туралы;
- 8) жұмыс берушінің осы Заңның 10-бабының 4-тармағына сәйкес авторға сыйақы төлеуі туралы;
- 9) осы Заңда көзделген өтемақыларды төлеу туралы;
- 10) құқық қорғауға байланысты қорғау құжатынан туындайтын басқа да даулар сот тәртібімен қаралуға тиіс.

2. Сот шешімі негізінде сараптама жасау ұйымы қорғау құжаттарына қатысты өзгерістер туралы мәліметтердің жариялануын жүргізеді.

Ескерту. 33-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

34-бап. Авторлардың, өтініш берушілердің және патент иеленушілердің құқықтарын бұзғандық үшін жауапкершілік

Авторлықты иемдену, қосалқы автор болуға мәжбүрлеу, өнеркәсіптік меншік объектісінің мәнін ол туралы мәліметтер жарияланғанға дейін автордың немесе өтініш берушінің келісімінсіз жария ету, қорғалатын өнеркәсіптік меншік объектісін заңсыз пайдалану, шет елдерде өнеркәсіптік меншік объектісін патенттеу тәртібін бұзу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапкершілікке әкеп соғады.

Ескерту. 34-бапқа өзгерту енгізілді - ҚР-ның 2009.07.10. N 179-IV Заңымен.

8-тарау. Қорытынды ережелер

35-бап. Мемлекеттік баж

Уәкілетті органның қорғау құжаттарын беру, шарттарды тіркеу, патенттік сенім білдірілген өкілдерді аттестаттау және патенттік сенім білдірілген өкілді тіркеу туралы куәлік беру жөніндегі іс-қимылдар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес мемлекеттік баж алынады.

Ескерту. 35-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.07.10 N 34-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

36-бап. Патенттік сенім білдірілген өкілдер

1. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын, жоғары білімі және зияткерлік меншік саласында кемінде төрт жыл жұмыс өтілі бар, аттестаттаудан өткен және зияткерлік меншік саласындағы уәкілетті органда тіркелген Қазақстан Республикасының әрекетке қабілетті азаматы патенттік сенім білдірілген өкіл болуға құқылы.

Уәкілетті орган патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттарды аттестаттаудан өткізу үшін уәкілетті орган мен сараптама жасау ұйымының қызметкерлері арасынан аттестаттау комиссиясын құрады. Бұл ретте, аттестаттау комиссиясы мүшелерінің ең аз саны кемінде бес қызметкерден тұрады.

Уәкілетті орган патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттарды аттестаттауды кандидаттардан өтініштердің келіп түсуіне қарай жылына кемінде бір рет өткізеді.

Аттестаттау нәтижелері бойынша аттестаттау комиссиясы кандидатты аттестаттау не аттестаттаудан бас тарту туралы шешім шығарады. Аттестаттау комиссиясы шешімінің нысанын уәкілетті орган бекітеді.

Аттестаттау комиссиясы шешім шығарған кезден бастап үш ай ішінде мұндай шешімге сот тәртібімен шағым жасауға болады.

Патенттік сенім білдірілген өкілдерге аттестаттау емтиханын ойдағыдай тапсырған кандидатқа патенттік сенім білдірілген өкіл куәлігі беріледі, оның нысанын уәкілетті орган белгілейді.

Патенттік сенім білдірілген өкілдерді аттестаттаудан өткізу кандидаттардан және оларға куәлік беру үшін Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленетін мемлекеттік баж алынады.

2. Патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттар аттестаттауына:

- 1) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес кәсіпкерлік қызметпен айналысуға тыйым салынған адамдар;
- 2) уәкілетті органның және оның ведомстволық бағыныстағы ұйымдарының қызметкерлері, сондай-ақ олардың жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) болып табылатын адамдар;
- 3) қылмыс жасағаны үшін заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар адамдар;
- 4) осы Заңға сәйкес патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізілімінен шығарылған адамдар жіберілмейді.

3. Патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметі аттестаттау комиссиясының хаттамалық шешімімен:

- 1) патенттік сенім білдірілген өкілдің аттестаттау комиссиясына берген өтініші негізінде;
- 2) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес кәсіпкерлік қызметпен айналысуға тыйым салынатын адамдарға, оның ішінде уәкілетті органның және оның ведомстволық бағыныстағы ұйымдарының қызметкерлеріне жатқызу кезеңіне;
- 3) осы Заңның 36-2-бабы 1-тармағының 2) және 6) тармақшаларында және 5-

тармағында көзделген мән-жайларды анықтау мақсатында тоқтатыла тұрады.

Осы тармақтың 3) тармақшасында көрсетілген жағдайда патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметі аттестаттау комиссиясы үш ай ішінде тиісті шешім қабылдағанға дейін тоқтатыла тұрады.

Патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметін тоқтата тұруға себеп болған негіздер жойылған жағдайда, оның қызметі аттестаттау комиссиясының хаттамалық шешімімен қайта жалғастырылады.

4. Патенттік сенім білдірілген өкіл өтініш берушінің немесе патент иеленушінің өкілі ретінде зияткерлік меншік объектілерін құқықтық қорғау мәселелері бойынша уәкілетті органмен және сараптама жасау ұйымымен іс жүргізуге байланысты қызметті жүзеге асырады. Уәкілетті органмен және сараптама жасау ұйымымен іс жүргізуді өтініш беруші және (немесе) патент иеленуші дербес жүзеге асыра алады.

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тұратын жеке тұлғалар немесе шетелдік заңды тұлғалар патенттік сенім білдірілген өкілдер арқылы уәкілетті органда және оның ұйымдарында өтініш беруші, патент иеленуші ретіндегі өздерінің құқықтарын, сондай-ақ мүдделі тұлға ретіндегі құқықтарын жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын, бірақ уақытша одан тыс жерде жүрген жеке тұлғалар Қазақстан Республикасының шегінде хат-хабар алмасу үшін мекенжайын көрсеткен кезде патенттік сенім білдірілген өкілсіз-ақ өтініш беруші, патент иеленуші ретіндегі өздерінің құқықтарын, сондай-ақ мүдделі тұлға ретіндегі құқықтарын жүзеге асыра алады.

5. Патенттік сенім білдірілген өкіл сенім білдірушіден оның тапсырмасын орындауға байланысты алатын ақпарат Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде құпиялы ақпаратқа немесе өзге де заңмен қорғалатын құпияға қойылатын талаптарды сақтаған кезде құпиялы болып танылады.

Ескерту. 36-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

36-1-бап. Патенттік сенім білдірілген өкілдің құқықтары мен міндеттері

1. Патенттік сенім білдірілген өкіл өтініш берушінің (жеке немесе заңды тұлғаның), өзімен еңбек шартын жасасқан жұмыс берушінің немесе өзімен немесе өзінің жұмыс берушісімен азаматтық-құқықтық шарт жасасқан тұлғаның мүддесінде мынадай қызмет түрлерін:

1) зияткерлік меншік құқықтарын қорғау, зияткерлік меншік құқықтарын иелену немесе беру мәселелері бойынша консультация беру;

2) тапсырыс берушінің, сенім білдірушінің, жұмыс берушінің атынан және тапсырмасы бойынша өнертабыстарға, пайдалы модельдерге және өнеркәсіптік үлгілерге өтінімдерді ресімдеу және жасау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру;

3) өнертабыстарға, пайдалы модельдерге және өнеркәсіптік үлгілерге құқықтарды қорғау мәселелері бойынша уәкілетті органмен және (немесе) сараптама жасау ұйымымен өзара іс-қимыл жасау, оның ішінде хат-хабар алмасуды жүргізу, сараптама шешімдеріне қарсылықтарды дайындау және жолдау, сараптама жасау ұйымы жанындағы сараптама кеңесінің отырыстарына қатысу;

4) лицензиялық (қосалқы лицензиялық) шарттарды және (немесе) өзгеге беру шарттарын жасасуға, қарауға және кейіннен оларды сараптамаға жіберуге жәрдемдесу қызметін жүзеге асыруға құқылы.

2. Патенттік сенім білдірілген өкілдің өкілеттігі сенімхатпен куәландырылады.

3. Патенттік сенім білдірілген өкіл өнертабысқа, пайдалы модельдерге және өнеркәсіптік үлгілерге өтінімдер беруге және (немесе) қорғау құжаттарын алуға, сондай-ақ апелляциялық кеңеске қарсылықтарды беруге байланысты істерді жүргізуге арналған сенімхаттың көшірмесін ұсынған жағдайда, көрсетілген өтінім немесе

қарсылық берілген кезден бастап үш ай ішінде патенттік сенім білдірілген өкіл тиісінше сараптама жасау ұйымына және уәкілетті органға сенімхаттың түпнұсқасын ұсынуға міндетті. Түпнұсқалылығы расталғаннан кейін сенімхат түпнұсқасы қайтаруға жатады.

Егер сенімхат шетел тілінде жасалса, онда міндетті түрде оның нотариус куәландырған қазақ және орыс тілдеріндегі аудармасы ұсынылуға тиіс.

4. Егер патенттік сенім білдірілген өкіл осы іс бойынша мүдделері іс жүргізу туралы өтініш жасаған тұлғаның мүдделеріне қайшы келетін тұлғалардың атынан өкілдік етсе немесе оларға консультация берсе немесе оны қарауға өзгеше қатысса, сондай-ақ, егер істі қарауға патенттік сенім білдірілген өкілдің жақын туысы, жұбайы (зайыбы) және (немесе) оның жақын туысы болып табылатын лауазымды адам қатысса, ол тапсырманы қабылдамауға міндетті.

Ескерту. Заң 36-1-баппен толықтырылды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

36-2-бап. Патенттік сенім білдірілген өкілдің куәлігін

қайтарып алу және оның күшін жою

1. Патенттік сенім білдірілген өкіл аттестаттау комиссиясының шешімімен:

- 1) өзінің аттестаттау комиссиясына берген өтініші негізінде;
- 2) Қазақстан Республикасының азаматтығы тоқтатылған кезде немесе Қазақстан Республикасынан тыс тұрақты тұрғылықты жерге кеткен кезде;
- 3) патенттік сенім білдірілген өкілдің кәсіптік қызметінде бес жылдан астам үзіліс болған жағдайда;
- 4) патенттік сенім білдірілген өкіл қылмыс жасағаны үшін сотталып, соттың айыптау үкімі күшіне енген кезде;
- 5) патенттік сенім білдірілген өкіл қайтыс болған немесе хабар-ошарсыз кеткен деп танылған не ол қайтыс болды деп жарияланған жағдайда;
- 6) патенттік сенім білдірілген өкіл әрекетке қабілетсіз немесе оның әрекетке қабілеті шектеулі деп танылған жағдайда патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізілімінен шығарылады.

2. Патенттік сенім білдірілген өкіл осы баптың 1-тармағының 4), 5) және 6) тармақшаларында көрсетілген негіздер бойынша тізілімнен шығарылған жағдайда, аттестаттау комиссиясының шешімімен куәліктің күші жойылады. Куәліктің күшін жою туралы мәліметтер патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізіліміне енгізіледі.

3. Осы баптың 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген жағдайларда, патенттік сенім білдірілген өкіл куәлігі патенттік сенім білдірілген өкілдің өзінің немесе соған негізі бар үшінші тұлғалардың өтінішінің негізінде аттестаттау комиссиясының шешімімен қайтарып алынады.

Осы баптың 1-тармағы 1) және 2) тармақшаларының негіздері бойынша тізілімнен шығарылған патенттік сенім білдірілген өкіл тізілімнен шығаруға себеп болған негіздер тоқтатылып, тізілімнен шығару туралы шешім жарияланған күннен бастап үш жыл ішінде аттестаттау комиссиясына өтініш берген жағдайда, біліктілік емтиханын қайта тапсырмай-ақ, патенттік сенім білдірілген өкіл ретінде қайта тіркелуі мүмкін. Аттестаттау комиссиясы ұсынылған құжаттар бойынша осы баптың 1-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген негіздердің жойылу фактісін анықтайды.

4. Патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізілімінен шығарылған патенттік сенім білдірілген өкіл, бұл туралы мәліметтер енгізілген күннен бастап патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметін жүзеге асыру құқығынан айырылады, ал оны патенттік сенім білдірілген өкіл ретінде тіркеу туралы куәлік қайтарып алынады не оның күші жойылады.

5. Патенттік сенім білдірілген өкіл осы Заңда белгіленген өз міндеттерін адал орындамаған жағдайда, уәкілетті орган құрамы уәкілетті орган қызметкерлерінің тақ

санынан тұратын апелляциялық комиссия құрады.

Апелляциялық комиссия алқалы орган болып табылады және жеке және (немесе) заңды тұлғалардың пікірінше, өздерінің құқықтары мен заңды мүдделерін білдіретін патенттік сенім білдірілген өкілдердің қолданыстағы заңнаманы бұза отырып жасаған іс-әрекеттеріне олардың шағымдарын қарайды.

Патенттік сенім білдірілген өкілдің іс-әрекеттеріне шағым берген тұлғалар және өздеріне қатысты осындай шағымдар берілген патенттік сенім білдірілген өкілдер апелляциялық комиссияның отырысына қатысуға құқылы.

Шағымды қарау нәтижелері бойынша апелляциялық комиссия уәкілетті органға патенттік сенім білдірілген өкіл куәлігінің күшін жою туралы сотқа талап арыз жолдауға ұсыным жасайды не мынадай:

1) дәлелдемелердің жеткіліксіздігіне байланысты немесе объективті шешім қабылдауға ықпал ететін мән-жайлар анықталғанға дейін шағымның қаралуын кейінге қалдыру туралы;

2) шағымды қанағаттандырудан бас тарту туралы шешімдердің бірін қабылдайды.

Апелляциялық комиссияның шешімі жай көпшілік дауыспен қабылданады және хаттамамен ресімделеді. Апелляциялық комиссияның шешіміне сотқа шағым жасалуы мүмкін.

Апелляциялық комиссия туралы ережені уәкілетті орган бекітеді.

Ескерту. Заң 36-2-баппен толықтырылды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

37-бап. Өнеркәсіптік меншік объектісін шет елдерде патенттеу

1. Қазақстан Республикасында жасалған өнеркәсіптік меншік объектісіне шет елдерге өтінім беру сараптама жасау ұйымына өтінім берілген күннен бастап үш ай өткен соң немесе мемлекеттік құпия болып саналатын мәліметтердің болуы белгіленген заңды тәртіппен жүргізілетін тексеру аяқталғаннан кейін жүзеге асырылуы мүмкін.

2. Қазақстан Республикасының өз аумағында тұратын азаматтары, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңды тұлғалары өнеркәсіптік меншік объектісіне өтінімді халықаралық патент ұйымына, егер бұл тиісті халықаралық шартқа қайшы келмесе, сараптама жасау ұйымы арқылы береді.

3. Қазақстан Республикасында жасалған өнеркәсіптік меншік объектісіне өтінім шет елдерге немесе халықаралық патент ұйымына осы бап тәртібін бұза отырып берілген жағдайда Қазақстан Республикасында бұл өнеркәсіптік меншік объектісіне қорғау құжаты берілмейді.

Ескерту. 37-бапқа өзгерту енгізілді - Қазақстан Республикасының 2004.07.09. N 586 Заңымен.

38-бап. Шет елдік жеке және заңды тұлғалар мен азаматтығы жоқ адамдардың құқықтары

1. Шетелдік жеке және заңды тұлғалар осы Заңда көзделген құқықтарды Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарға орай немесе өзара түсіністік принциптері негізінде Қазақстан Республикасының жеке және заңды тұлғаларымен тең пайдаланады.

2. Қазақстан Республикасында тұратын азаматтығы жоқ адамдар осы Заңда және өнеркәсіптік меншік объектілерін құқықтық қорғауға жататын өзге де актілерде көзделген құқықтарды, егер осы заңнан және басқа да заң актілерінен өзгеше туындамаса, Қазақстан Республикасының жеке және заңды тұлғаларымен тең пайдаланады.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*